

Tolga kommune

Budsjett 2023 og Økonomiplan og Handlingsprogram 2023-2026

Kommunestyrets vedtak av 15.12.2022

Tolga kommune – kommune med tæl

Innhold

Kommunestyrets vedtak 15.12.2022	5
Tilleggsliste over eiendommer fritatt for eiendomsskatt	8
Kommunedirektørens forord	9
1. Mål, rammer, føringer, nye tiltak og vesentlige økninger i drifts-	12
utgiftene, tiltak/ grep for å bringe budsjettet i balanse	12
1.1 Mål	12
1.1.1 Økonomiske mål og handlingsregler	12
1.2 Rammer	13
1.3 Føringer	14
1.4 Tiltak og grep for å bringe budsjettet i balanse	15
1.5 Politikk, kommunedirektør med stab, og felleskostnader	16
1.6 Sektor Oppvekst	17
1.7 Sektor Velferd	18
1.8 Sektor Samfunnsutvikling	19
2. Utredningsoppgaver/gjennomføringsoppgaver	21
3. Beskrivelse av sektorene/enhetene	24
3.1 Kommunedirektørens stab og støtte inkl. politikk og felleskostnader	24
3.1.1 Tjenestefomfang og ressursinnsats	24
3.1.2 Økonomisk ramme 2022 – 2025, Kommunedirektør med stab og støtte, politikk og felleskostnader	25
3.2 Sektor – Oppvekst	26
3.2.1 Tjenestefomfang og ressursinnsats for hele sektoren	27
3.2.2 Økonomisk ramme 2022 – 2025 samlet for sektor Oppvekst	27
3.2.3 Tolga skole	28
3.2.4 Vingelen skole og barnehage	28
3.2.5 Tolga kulturskole	28
3.2.6 Tolga barnehage	29
3.3 Sektor – Velferd	30
3.3.1 Tjenestefomfang og ressursinnsats for hele sektoren	31
3.3.2 Økonomisk ramme 2022 – 2025 samlet for sektor Velferd	32
3.3.3 Helse	32
3.3.4 Institusjon	32
3.4.5 Re-/habilitering og mestring	33
3.3.6 Bosetting og inkludering	33
3.4 Sektor – Samfunnsutvikling	34
3.4.1 Tjenestefomfang og ressursinnsats for hele sektoren	35
3.4.2 Økonomisk ramme 2022 – 2025 samlet for sektor Samfunnsutvikling	35
3.4.3 Kultur og utvikling	36
3.4.4 Landbruk og næring	36
3.4.5 Plan	36
3.4.6 Teknisk	37
3.5 Interkommunale samarbeid Tolga kommune inngår i	38

Tolga kommune – kommune med tæl

4. Generelle rammebetingelser.....	39
4.1 Befolkningsutvikling	39
4.2 Økonomiske rammebetingelser	41
4.2.1 Finansielle måltall.....	41
4.2.2 Skatt og rammetilskudd	43
4.2.3 Eiendomsskatt.....	43
4.2.4 Øvrige inntekter Tolga Kraftverk	45
4.2.5 Driftsinntekter.....	46
4.2.6 Lønns- og prisvekst	46
4.2.7 Arbeidsgivers andel av pensjonsutgiftene	46
4.2.8 Øvrige driftsutgifter og Tolga Kirkelige Fellesting	47
4.2.9 Rente- og avdragsutgifter	47
5. Investeringsprosjekter i 2023-2026.....	48
5.1 Investeringsprosjekter i 2023	48
0110 Digitalisering av byggesaksarkiv (ovf).....	48
0111 Bibliotek selvbetjent-løsning (ovf).....	48
0200 Rehabilitering sløydsal Tolga skole.....	48
0220 IKT skolene /barnehagene	48
0257 Uteområde Vingelen.....	48
0300 Tolga Omsorgstun Utbedringer (ovf tidl. 0310 og 0312)	48
0503 Skifte takspan Vingelen kirke (ovf).....	48
0515 Rehabilitering Svømmehall/idrettshall	49
0535 Damanlegg og demning i Store Tallsjø (ovf) (HROS- H7).....	49
0545 Ferdigstillelse uteområde Tolga skole og barnehage.....	49
0625 Ombygging kommunehus del 1 og del 2 (ovf+ny).....	49
0627 Sykkeltier Kåsdalen	49
0668 Tolgensli infrastruktur (ovf)	49
0678 Infrastrukturtiltak /sentrumsutvikling Tolga sentrum øst (ovf)	50
5.2 Investeringsprosjekter i 2024-2026	50
0110 Digitalisering av byggesaksarkiv	50
0200 Inventar ungdomstrinn/mellomtrinn	50
0220 IKT skolene/IKT barnehagene.....	50
0257 Trafikksikkerhetstiltak Vingelen skole.....	50
0300 Tolga Omsorgstun Utbedringer	50
0306 Tolga Omsorgstun, nye senger	50
0309 Oppgradering helsehuset	50
0401 El-bil teknisk drift.....	50
0401 Ny traktor teknisk	51
0500 Dølmotunet, restaurering av låve/sauefjøs.....	51
0544 Tilpasning HC-basen	51
0546 Frekvensstyrte vifter Tolga skole	51
0621 Gatelys næringsområdet	51

Tolga kommune – kommune med tæl

0677 Gatelys LED, Tolga øst	51
0677 Gatelys Tolga LED	51
0681 Oppgradering kommunale veier	51
0220 IKT skolene/barnehagene	51
0503 Restaurering orgel Vingelen kirke	51
5.3 Investeringer – VAR-område – selvkost 2023	52
0645 Rehabilitering vannkummer(ovf)	52
0645 Reduksjonsventil hovedvannledning	52
0646 Reservevannskilde (ovf+ ny) (HROS -H12)	52
0652 Vannledninger Tolga vest (ovf).....	52
0658 Rehabilitering avløpsnett (ovf).....	52
0661 Solcelleanlegg tak vannbehandlingsanlegg	52
0662 Ledningsnett Sjukehusmoen og Kråkmoen (ovf).	52
5.4 Investeringer – VAR-område – selvkost 2024-2026	53
0645 Rehabilitering vannkummer	53
0650 Vann og avløp i sentrum (Brugata).....	53
0651 Prosjektering nytt renseanlegg.....	53
0652 Vannledninger Tolga vest (ovf).....	53
0656 Ny vannledning Erlia.....	53
0657 Tak – høydebasseng på vestsiden (Hamran).....	53
0658 Rehabilitering avløpsnett	53
6. Vedlegg	54
6.1 Budsjettskjemaer	54
6.1.1 Bevilgningsoversikt drift, §5-4 første ledd	54
6.1.2 Bevilgningsoversikt drift pr sektor jfr § 5-4 2. ledd	55
6.1.3 Bevilgningsoversikt investering, jfr §5-5 første ledd.....	56
6.1.4 Bevilgningsoversikt investering pr. prosjekt 2023-2026	57
6.1.5 Investeringsbudsjett 2023-2026, VAR (selvkost).....	58
6.1.6 Oversikt og utvikling langsiktig gjeld	59
6.2 Gebyr og betalingssatser	60

Kommunestyrets vedtak 15.12.2022

1. Kommunedirektørens forslag til budsjett for 2023 og økonomiplan/handlingsprogram 2023 – 2026 vedtas slik det framgår av budsjettokumentet. Herunder:
 - a) Bevilgningsoversikt drift
 - b) Bevilgningsoversikt drift pr. sektor
 - c) Bevilgningsoversikt investering
 - d) Bevilgningsoversikt investering pr. prosjekt

Følgende endringer innarbeides:

Utredningsoppgaver:

Tiltak	Beskrivelse	Tidsfrist	Ansvar
Bosetting og boligbygging	Prøvebolig: Kommunedirektøren fremmer sak til kommunestyret om muligheten for å realisere en eller flere prøveboliger i Tolga kommune. Det skal sees på mulige samarbeid med private entreprenører/utleieformidlere Saken skal synliggjøre hvordan kommunen kan bidra til at risikoen for realisering av utleieboliger reduseres. Kommunestyret ber Kommunedirektør gjøre henvendelser slik at det er mulig å realisere minst en prøvebolig i 2023.	1. mars	Kommunedirektør
Bosetting og boligbygging	Tolga kommune er anmodet om å bosette inntil 35 flyktninger i 2023. Dette er mennesker som har et stort behov for å bli bosatt i trygge lokalsamfunn, og som vil kunne være store ressurser for Tolga kommune. Kommunestyret ber derfor om at det legges en konkret strategi for å sikre tilgang på flere boliger til flyktninger i Tolga kommune, slik at kommunen kan bosette flest mulig også i 2023.	1. mai	Kommunedirektør
Bredbåndsdekning	Tolga kommune har kommet langt i utbyggingen av fiber. Vi vet allikevel at det er kommet til flere nye boliger i løpet av perioden som gjør at det kan være behov for en ny bredbåndsrunde for å nå målet om 100% tilbud. Kommunestyret ber kommunedirektør utrede behov og kostnadsbilde	1. mars	Kommunedirektør

Tolga kommune – kommune med tæl

Barnehage og SFO	Kommunestyret ber om en utredning av åpningstider i barnehager og SFO, slik at man kan utvikle et sammenhengende og godt tilbud. Flere foreldre opplever ulik åpningstid i SFO og barnehage som utfordrende med tanke på henting. Kommunestyret ber også om at man utreder tilpassing av åpningstider for å utnytte ressurser optimalt og sikre høy voksentetthet i kjernetid.	1. juni	Kommunedirektør
Psykisk helse	Det igangsettes en politisk utredningsoppgave knyttet til psykisk helse med mål om å bidra med informasjon og holdningsskapende arbeid. Planen skal blant annet basere seg på handlingsplan mot selvmord fra Oppland fylkeskommune. Komite og endelig mandat vedtas i begynnelsen av 2023.	1. juni	Politisk komite

Investeringsbudsjett:

Investeringsprosjekt	År	Ramme	Lån	MVA
Utsettelse:				
0309 Oppgradering Helsehus	2024	1.000.000	800.000	200.000
0401 Elbil teknisk drift	2024	150.000	150.000	0
Tak høydebasseng Hamran (VAR)	2024	200.000	200.000	
Endringer:				
0257 Uteområde Vingelen	2023	650.000	520.000	130.000
0668 Tolgensli Infrastruktur	2023	500.000	400.000	100.000
Ny slamvogn (VAR)	2023	0	0	
Totalt lånebehov 2023	2023	15.420.000	2024	11.501.000

Kommentar Tolgensli: Det opparbeides fellesareal i Tolgensli i tråd med vedtatt reguleringsplan. Fokus skal ligge på å gjøre boligfeltet attraktivt for barn og unge. Kommunedirektøren kommer tilbake med forslag til disponering av midler.

Kommentar uteområde Vingelen oppvekstsenter: kommunedirektør kommer tilbake med forslag til disponering av midler.

Kommentar slamvogn: Tiltaket tas ut og vurderes på nytt.

Tolga kommune – kommune med tæl

Verbalforslag: Kommunestyret er bekymret for økt lånegjeld og ber derfor kommunedirektør om å gi kommunestyret en orientering om økonomisk situasjon når regnskap for 2022 foreligger. Kommunestyret anmoder kommunedirektør om at man ved disponering av ekstraordinære inntekter eller et mindreforbruk i 2022 ser på muligheten for å redusere låneopptak slik at man ikke overstiger det som nedbetales i 2023.

2. Kassakreditt på kr. 10.000.000 opprettholdes i 2023
3. Med hjemmel i kommunelovens § 14-4 og i hht vedtatt investeringsbudsjett tas opp nytt lån til videreutlån på 1.300.000 i 2023.
4. Ihht vedtatt bevilgningsoversikt investering tas det opp lån på inntil kr. 15.420.000 til egne investeringer. Ihht vedtatt finansreglement Punkt 1-3 a) delegeres det til kommunedirektøren å gjennomføre opptak av lån etter lovlig vedtak fattet i kommunestyret. Oppdatert oversikt investering framgår som en del av vedtaket:

	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
1 Investeringer i varige driftsmidler	16 175 000	13 025 000	2 900 000	2 800 000
2 Tilskudd til andres investeringer	1 970 000	0	1 250 000	0
3 Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	440 000	450 000	450 000	450 000
4 Utlån av egne midler	0	0	0	0
5 Avdrag på lån	0	0	0	0
6 Sum investeringsutgifter	18 585 000	13 475 000	4 600 000	3 250 000
7 Kompensasjon for merverdiavgift	2 725 000	1 524 000	20 000	0
8 Tilskudd fra andre	0	0	0	0
9 Salg av varige driftsmidler	0	0	0	0
10 Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0
11 Utdeling fra selskaper	0	0	0	0
12 Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	0	0
13 Bruk av lån	15 420 000	11 501 000	4 130 000	2 800 000
14 Sum investeringsinntekter	18 145 000	13 025 000	4 150 000	2 800 000
15 Videreutlån	4 000 000	4 000 000	4 000 000	4 000 000
16 Bruk av lån til videreutlån	4 000 000	4 000 000	4 000 000	4 000 000
17 Avdrag på lån til videreutlån	750 000	750 000	750 000	750 000
18 Mottatte avdrag på videreutlån	750 000	750 000	750 000	750 000
19 Netto utgifter videreutlån	0	0	0	0
20 Overføring fra drift	-440 000	-450 000	-450 000	-450 000
21 Avsetninger til bundne investeringsfond	0	0	0	0
22 Bruk av ubundet investeringsfond	0	0	0	0
23 Avsetninger til ubundet investeringsfond	0	0	0	0
24 Bruk av ubundet investeringsfond	0	0	0	0
25 Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0
26 Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-440 000	-450 000	-450 000	-450 000
27 Fremført til inndekning i senere år	0	0	0	0

Tilleggsliste over eiendommer fritatt for eiendomsskatt

I sak 5/23 i kommunestyret ble følgende vedtak fattet:

I medhold av Eiendomsskattelova § 7a og § 7b, fritas eiendommer som opplistes i vedlegg 1 og vedlegg 2 for eiendomsskatt.

Vedlegg 1: Følgende eiendommer foreslås fritatt for eiendomsskatt etter eiendomsskattelovens § 7a

Gnr/Bnr	Eier	Adresse	Merknad
10/266	Gnr/Bnr 3/214, 1/107	Adresse mangler	Lagerbygning for løypemaskin Vingelen
21/4	TOLGA JAKTSAMEIE	Fjellveien 1300	Skog/ utmarkskoie
66/21	HODALEN FJELLSTUE AS	Hodalen 191, byggnr 154913351	Samfunnshus grendehus
66/21	HODALEN FJELLSTUE AS	Hodalen 191, byggnr 154913378	Samfunnshus grendehus

Vedlegg 2: Følgende eiendommer foreslås fritatt for eiendomsskatt etter eiendomsskattelovens § 7b

Gnr/Bnr	Eier	Adresse	Merknad
10/37	RØE AGNES	Londalsveien 45	§ 7b delvis, fredede bygn 154897011 og 154929630
10/173	KVILHAUG KÅRE	Nordate 74, Ousta Søndre	§ 7b, alle bygninger på eiendommen fredet
17/93	VINGELEN KIRKESOGN	Røsliveien 40	§ 7b, bygg i tilknytning til kirka
63/1	ØSTGÅRD MARI SKOGSTAD	Rørosveien 2434	§ 7b delvis, fredet bygn 154903739
63/4	ØSTGÅRD MARI SKOGSTAD	Kåsvollan 64	§ 7b delvis, fredet bygn 54903828
75/1	HOLØYEN JON IVAR	Svartdalen 404	§ 7b delvis, fredet bygn 154918523

Kommunedirektørens forord

Det overordnede målet med kommunedirektørens budsjettforslag er å sørge for at kommunen har en økonomi som sikrer innbyggerne et godt tjenestetilbud både på kort og lang sikt. Kommunestyret legger gjennom sitt vedtak, rammer for nivå og fordeling av ressurser til de ulike tjenesteområdene. Det er et grunnleggende krav i kommunelovens (KL) §14-1 at økonomien skal forvaltes slik at handleevnen blir ivaretatt over tid. Vi må få mest mulig ut av de ressursene vi har til rådighet, både den økonomiske og den humane kapital kommunen besitter. Kommunen skal yte tjenester så effektivt som mulig med riktig kvalitet og det er et mål å bygge opp fondsreserver, samt innfri politiske retningsvalg, budsjettpremisser og ønskede satsingsområder. Kommuneplanens samfunnsdel (2015-2027) er det overordnet styringsdokumentet for kommunens aktiviteter, er retningsgivende for andre styringsdokumenter, slik som styringsplattformene - og for arbeidet både i de politiske organ og kommunens administrasjon. Arbeidet med rullering av styringsplattformer for henholdsvis oppvekst, velferd og samfunnsutvikling har preget budsjettforberedende arbeidet i 2022. Det som kommer frem under budsjett- og strategiseminaret, gir ytterligere innspill og føringer. Fra budsjett 2022 til budsjett 2023 har Tolga kommune et anslag i økning i frie inntekter, korrigert for oppgaveendringer og reduksjon i folketall på ca. 5 %. Dette er en god økning i forhold til nabokommunene våre, men likevel en lavere vekst enn antatt pris- og lønnsvekst i 2023. Det legges til grunn den siste KS-prognosen på frie inntekter.

Det har i 2023 blitt gjennomført en retaksering av alle eiendommer i Tolga kommune. Gjennom prosjektet har feil blitt rettet opp og en får riktig og lik verdivurdering for alle.

Tolga Kraftverk gir kommunen vesentlige inntekter. Inntektene er foreløpig uforutsigbare og i budsjett og økonomiplan 2023 – 2026 følger en opp kommunestyrets overordnede føringer og avsetter disse anslagsvise inntektene til et eget kraftfond.

I 2022 er kommunen beriket med mange ekstra flyktninger hovedsakelig fra Ukraina. Dette betyr økte inntekter og betydelige utgifter knyttet til bosettings- og inkluderingsarbeidet og det øvrige tjenesteapparatet i hele kommunen. Det i statsbudsjettet varslet trekk i rammetilskuddet til kraftkommuner, men fordelingen er ikke kjent ei heller om Tolga kommune omfattes av ordningen, da NVE ennå ikke har fattet vedtak om konsesjonskraftmengde og fordeling av kraft fra anlegget. En oppdatering av prognosene må derfor bli en viktig del av regnskapsrapporteringen for 1. tertial 2023.

Det bemerkes at det nye foreslåtte statsbudsjettet enda ikke er vedtatt i Stortinget, slik at rammene kan endres i forbindelse med budsjettbehandlingen.

Budsjettforslaget for 2023 er stramt. Det foreslås nedtrekk i ressurser på noen sektorer, knyttet til naturlig avgang/vakanser. Ressurser er også forskjøvet og på noen områder en økning grunnet endrende tjenestebehov.

Budsjettet for 2023 viser en beregning på netto driftsresultat på 2,1%, med en ytterligere forsterkning i økonomiplanperioden, etter hvert som langsiktig gjeld blir nedbetalt og gjeldsgraden reduseres. Tolga kommune har vedtatt å tilstrebe et netto driftsresultat på minst 1,75 %.

Det er vedtatt at gjeldsgraden i handlingsprogrammet for 2022 – 2025 bør være lavere enn 80 %, mens langsiktig gjeld var i 2021 på 100,1%. Kommunen har dermed høyere gjeld enn

Tolga kommune – kommune med tæl

driftsinntekter, noe som gir særdeles lite handlingsrom når gjelden skal betjenes. Det tilstrebes derfor å holde nye låneopptak på et nivå slik at kommunen får nedbetalt på langsiktig gjeld.

Det generelle disposisjonsfondet utgjør 6,61 % av budsjetterte generelle driftsinntekter for 2023. Ser man samtlige disposisjonsfond under ett, utgjør de 12,05 % noe som er innenfor vedtatt måltall på 10 %. En trygg andel disposisjonsfond er vesentlig for å opprettholde et sterkt netto driftsresultat, samt den bufferen som sikrer nedbetaling av langsiktig gjeld. lånene.

Arbeidet med effektiviseringstiltak gjennom innovasjon i arbeidsprosesser, gevinstrealisering og tilrettelegging for bruk av ny teknologi fortsetter. Dette krever både evne og vilje til å drive endringsarbeid og innovasjon. I praksis kreves det omstilling både for innbyggere, ansatte, ledere og politikere. Vi ønsker å ta i bruk gode og tilgjengelige digitale tjenester som styrker dialogen med innbyggere og næringsliv - og gir gode lokalsamfunn. Vi fremmer økt samhandling og synergier innad i sektorene og mellom sektorene. Vi ser på riktig nivå på tjenesteyting og hvordan vi skal løse oppgavene framover. Lokalt engasjement og medvirkning skal ligge til grunn for samskapingsprosjekter i Tolga kommune. Med samskapingsprosjekter menes prosjekter hvor næringsliv, frivillig sektor, innbyggere og offentlig sektor jobber sammen for å skape og utvikle aktivitet eller næringsvirksomhet til beste for kommunens innbyggere.

Rullering av kommuneplanens arealdel fortsetter i 2023. Kommunen vil slutføre reguleringsplan Tolga sentrum Øst og starte opp planarbeid næringsområde. Satsingen med rullering av energi- og klimaplan i gang som samarbeid i Nord-Østerdalen fortsetter som planlagt. Gjennom dette arbeidet forventes det at kommunene går foran i arbeidet med å redusere klimagassutslipp og bidrar til mer effektiv energibruk og miljøvennlig energiomlegging i kommunene. Kommunene skal bruke et bredt spekter av sine roller og virkemidler i arbeidet med å redusere klimagassutslipp

Satsingen på bosetting og boligbygging operasjonaliseres gjennom tiltakene tilskudd boligbygging (Boligmillionen) og tilskudd ved salg av ubebodd enebolig eller småbruk (Lys i alle glas)

Det er krevende å anslå riktig nivå for økte strømutgifter i budsjettforslaget for 2023 og det er økt fokus på at energiøkonomisering skal ligge til grunn for investeringer og drift.

Det er et mål at vi i perioden tar i bruk budsjett- og analyseverktøyet Framsikt. Mulighetene i verktøyet gir oss et godt grunnlag for å sette mål, planverk og økonomi i sammenheng. Administrasjonen gis muligheter for å i bruk nye metoder i økonomi- og planarbeidet. I tillegg forventes det at verktøyet vil vi bedre innsyn i kommunens økonomi og rammevilkår, både for politikere, innbyggere og andre interesserte.

Fra 01.01.23 går Tolga kommune over til fleksibel fakturering av kommunale gebyrer og eiendomsskatt.

Gjennom budsjettprosessen og arbeidet med rullering styringsplattformene har politikerne signalisert hvilke premisser man ønsker å få gjennomført og prioritere på tross av et begrenset handlingsrom. Administrasjonen har forsøkt å ta hensyn til dette når budsjettet er lagt, kort oppsummert:

Tolga kommune – kommune med tæl

Voksnetthet i skoler og barnehager beholdes i stor grad. Det gis mulighet for løpende opptak gjennom året i barnehagene. Skolemattilbudet og åpen kantine fortsetter. Tiltak som støtter opp under tidlig innsats og Barnevernreformen/Oppvekstreformen er prioritert både i oppvekst og i satsingen i Velferd mot skolehelsetjeneste, ungdomslos og fritidskontakt. Tilskudd til Frivilligsentralen økes i ihht kommunes forpliktelser jf. ny forskrift. For å innfri oppgaver knyttet til bosetting, boligbygging og planarbeid foreslås en økning i ressurs tilsvarende 50% stilling.

Før øvrig vises det til kap 5 for Investeringer

Det er ikke lagt inn i gebyrregulativet gratis leie i kulturhuset for barne- og ungdomsorganisasjoner, jf søknad og innspill fra Tolga skolemusikkorps.

Driftstilskudd til Tolga Kirkelige Fellesråd er økt med kr 274.000 for 2023. I investeringsplanen er det lagt inn restaurering av tak Vingelen kirke på 1 970 000 i 2023 og restaurering av orgel i Vingelen kirke på 1 250 000 i 2025. Kirken har i tillegg søkt om et ekstraordinært driftstilskudd på kr. 250.000 + mva i 2023 for maling av Hodalen kirke. Dette ser en ikke at det er rom for å innfri i kommunedirektørens budsjettforslag for 2023

Kommunedirektøren mener budsjettforslaget sikrer innbyggerne et godt og riktig tjenestetilbud og sørger for at handleevnen blir ivaretatt over tid. Dedikerte ansatte gjør et godt og omfattende arbeid i hele organisasjonen og bidrar til gode velferdstjenester for innbyggerne våre. I hele organisasjonen søker en samarbeid og samhandling på tvers, noe som er grunnleggende for å lykkes både i arbeidshverdagen og i utviklingsarbeid over tid.

Forslag på gebyr og betalingssatser er en integrert del av dette budsjettforslaget, plan og byggesak 2023 helt sist i dokumentet

Tolga, 21.11.2022
Siv S Sjøvold
Kommunedirektør

1. Mål, rammer, føringer, nye tiltak og vesentlige økninger i drifts- utgiftene, tiltak/ grep for å bringe budsjettet i balanse

1.1 Mål

Kommuneplanens samfunnsdel for 2015-2027 er et overordnet styringsdokument for kommunens aktiviteter. Den angir;

Visjon: *Tolga kommune med tæl.*

Spesielle satsinger: Folkehelse og omdømme

Kommuneplanen fremste fokus er at Tolga fortsatt skal være «**Et livskraftig lokalsamfunn**».

Satsingene er kort oppsummert følgende:

- Identitet og tilhørighet
- Bolyst og attraktivitet
- Næringsutvikling
- Del av en region
- Kommunale tjenester
- Arealstrategier

Kommuneplanen danner igjen rammen og gir føringen for andre styringsdokumenter; Styringsplattform for Oppvekst, Velferd og Samfunnsutvikling. Disse rulleres i 2022 og arbeidet slutføres 1. tertial 2023 og er retningsgivende for arbeidet både i de politiske organ og kommunens administrasjon.

1.1.1 Økonomiske mål og handlingsregler

Ny kommunelov iverksatt 01.01.2020 stiller krav om at kommunen skal definere langsiktige økonomiske mål og handlingsregler. Disse vedtas i forbindelse med behandling av økonomiplan og budsjett.

Økonomiske mål er ikke bindende, men veiledende, og blir en del av det styringsdokument kommunen skal arbeide etter.

Noen generelle trekk som gjelder kommunens økonomistyring:

- Kommunen skal forvalte sin økonomi slik at det økonomiske handlingsrommet blir ivaretatt over tid
- Kommunestyret får en ny plikt til å vedta finansielle måltall for utviklingen av kommunens økonomi. Disse skal være langsiktige, realistiske og oppnåelige
- Kommunestyret skal vedta handlingsregler kommunens administrasjon skal forholde seg til
- Det er et lovfestet krav til økonomireglement
- Kravene til innholdet i økonomiplanen harmoniserer nå med kravene til innholdet i årsbudsjettet

- Kommunestyret har plikt til å endre budsjettet hvis det trengs for å sikre realisme og balanse
- Kommunedirektøren har plikt til å rapportere om utviklingen ift budsjett, og til å foreslå budsjettendringer

Kravet om å sette finansielle måltall framgår i KL §14-2. Dette er politiske mål for hvordan kommunens økonomi skal utvikle seg.

Økonomiske måltall vedtas i forbindelse med behandling av økonomiplan/budsjett hvert år. De økonomiske handlingsreglene framgår av økonomireglement/instruks som revideres rutinemessig over tid.

Det foreslås følgende veiledende måltall for planperioden:

- Netto driftsresultat i % av driftsinntektene skal ligge på minimum 1,75 %
- Langsiktig gjeld bør være lavere enn 80 % av brutto driftsinntekter (gjeldsgrad)
- Størrelse på disposisjonsfond skal tilsvare minst 10 % av driftsinntektene.

Følgende økonomiske handlingsregler og analyser benyttes som styringsdokumenter:

- Hvilke typer investeringer man skal prioritere lånefinansiering på
- Hvordan lånegjeld bør utvikle seg over tid, f.eks. nedbetalingsprinsipper ved
- låneopptak
- Krav om effektivisering og produktivitet i tjenesteproduksjonen gjennom årlig måling og sammenligning basert på:
 - KOSTRA-tall,
 - IPLOS (velferd)
 - GSI (skole)
 - BASIL (barnehage)
- Etablering av politisk årshjul for aktiviteter knyttet til den økonomiske politikk, planlegging, oppfølging, rapportering og internkontroll

1.2 Rammer

Drift

Årsbudsjett 2023– økonomiplan/handlingsprogram 2023-2026

Vedlegg 6.1.1 og 6.1.2

Investeringer

Investeringsramme for perioden 2023-2026 og oversikt prosjekter. VAR-prosjekter er spesifisert særskilt.

Vedlegg 6.1.3, 6.1.4 og 6.1.5

Oversikt langsiktig gjeld

Ny obligatorisk oversikt, som viser utvikling i langsiktig gjeld samt rente- og avdragsbelastning i planperioden.

Vedlegg 6.1.6

Faste stillinger

Kommunedirektøren er delegert myndighet til å opprette og nedlegge stillinger innenfor budsjettets rammer. Ved ledighet i hjemler skal det før det lyses ut igjen drøftes med kommunedirektøren. Det samme gjelder ved mulig opprettelse av stillinger.

Betalingssatser for 2023

Forslag på kommunale betalingssatser for 2023 er innarbeidet som en integrert del av budsjettforslaget. Se for øvrig pkt. 4.2.5.

Eiendomsskatt i økonomiplanperioden

Eiendomsskatt for 2023 utskrives med 4 promille for boliger og fritidsboliger, og 7 promille for annen eiendom. Bunnfradrag benyttes ikke. Det er vedtatt en reduksjonsfaktor på 0,7 for boliger og fritidsboliger.

Det er gjort en full retaksering for alle eiendommer i 2023 – se eget avsnitt under 4.2.3.

Fullmakter

Kommunedirektøren gis myndighet til å overføre midler mellom sektorer/enheter og rammene når dette kun har regnskapsmessig betydning.

Det vises ellers til gjeldende økonomireglement, finansreglement og delegeringsreglement.

Innsending til Statsforvalteren

Ihht kommuneloven med tilhørende *Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner* skal budsjettdokumenter med politisk behandling sendes inn til statsforvalteren.

Forskriftens § 5 krever at følgende hovedoversikter settes opp for hele økonomiplanperioden:

- § 5-4 Bevilgningsoversikt - drift
- § 5-5 Bevilgningsoversikt – investering
- § 5-6 Økonomisk oversikt etter art – drift
- § 5-7 Oversikt over gjeld og andre vesentlige forpliktelser

Hovedoversiktene i § 5-4 – § 5-6 skal settes opp etter bestemte oppsett i KOSTRA-forskriften. For oversikt over gjeld og forpliktelser i § 5-7 står man noe friere med hensyn til utformingen.

Fristen for å sende inn dokumentene til statsforvalteren er 24. januar 2023, med unntak av oversikten etter § 5-6 som kan ettersendes innen 1. mars.

Statsforvalteren kontrollerer blant annet at kommunenes årsbudsjett og økonomiplan er vedtatt uten merforbruk, og innen fristen.

1.3 Føringer

Aktivitet	Tidspunkt
Bakgrunnsmateriale	Tilgjengelig og oppdaterte tall og materiale forelegges i innledningen til budsjettorienteringen/-seminarene
Rullering styringsplattformer	jan-des 2023 Overordnede føringer og premisser

Tolga kommune – kommune med tæl

Politisk komite m/sectorledere som sekretærressurs Medvirkningskonferanser	
Budsjett- og strategiseminar 2 dager – kommunestyret, ledere og tillitsvalgte	15. og 16.september
Videre føring for arbeidet	Sept./okt - administrasjonen jobber med realitetene og innspillene/premisser fra politikere
Budsjettmøte 3) – konkretisering	3.nov
Videre føring for arbeidet	Okt/Nov – administrasjonen jobber med innspillene fra politikere
Budsjettbehandling	1.desember – i formannskap 15.desember – i kommunestyret

Bakgrunnsmateriale:

- KOSTRA-tall – ressursbruk og sammenligning med kommunegruppe
- Kommunebarometeret 2022
- Grønt hefte/Inntektssystemet for kommuner og fylkeskommuner i 2023
- Framtidsbarometeret
- Kommunebildet
- Styringsplattformer (rullering – ferdigstilles jan/feb 2023)

Innhold i budsjett- og strategiseminarene:

Arbeidet med rullering styringsplattformer for henholdsvis: oppvekst, velferd og samfunnsutvikling har preget budsjettforberedende arbeidet i 2022. Ellers har det vært gjennomgang av kommunens inntekter, status lån og disposisjonsfond og mulig handlingsrom. Det er jobbet med å få fram føringer og tiltak inn mot investeringer og utredninger og vise til samhandling og synergier innad i sektorene og mellom sektorene. Man har forsøkt å avklare riktig nivå på tjenesteyting, framtidig oppgaveløsning og konsekvenser for ressursbruk i tjenestene.

1.4 Tiltak og grep for å bringe budsjettet i balanse

Innledende kommentarer:

Under dette punktet beskrives de ulike tiltak/grep som er foreslått gjennomført for å bringe både budsjett og økonomiplan i balanse.

I økonomiplanperioden må vi tilpasse driften for å tilpasse oss inntektsnivået. Alle sektorer og enheter vil måtte søke etter synergier, stramme inn driften, jobbe strategisk med kompetanse og rekruttering og tilpasse tjenestenivået.

For 2023 legges det opp til et budsjett som går i balanse uten å bruke av oppsparte midler. I tillegg foreslås avsetning til Kraftfond

Tolga kommune – kommune med tæl

Vi beskriver hver enkelt sektor med en tabell som synliggjør endringene i rammene fra år til år i økonomiplanperioden. Det er bare årsbudsjettet som er bindende. For budsjett 2023 har vi konkrete tiltak som bringer oss til den summen som ligger i budsjettforslaget. For økonomiplanperioden finnes det noen kjente summer. Det vil si at tiltak som iverksettes i 2023 og som får en mereffekt i 2023 og eventuelt videre utover i økonomiplanperioden, har uvisse effekt. Mot slutten av økonomiplanperioden er det skissert summer mer basert på en skjønnsmessig vurdering enn rene realiteter for å bringe økonomiplanen i balanse. Det er ikke mulig å være konkret på tiltak i 2026. Til det forandrer rammene seg for mye.

Utover tabellene er det også mer tekstlig beskrivelse av tiltakene og grepene som gjøres.

1.5 Politikk, kommunedirektør med stab, og felleskostnader

	REGNSKAP 2021	BUDSJETT 2022	BUDSJETT 2023
POLITISK	2 500	2 445	2 624
KOMMUNEDIREKTØR OG STAB	9 304	8 570	9 475
FELLESKOSTNADER	6 944	6 558	7 227
	18 748	17 573	19 326

Vesentlige endringer fra 2022 til 2023:

- Nødvendige investeringer i IKT Fjellregionen medfører økte kostnader til kjøp av tjenester fra IKS
- Rekruttering av lønnsmedarbeider i 100 % stilling, vikariat med mulighet for fast ansettelse
- Utgifter til gjennomføring av valg høsten 2023 er lagt inn
- Det legges opp til to læringer i 2023

Tiltak for å tilpasse driften i økonomiplanperioden:

- Gevinstrealisering IKT - anskaffelser
- Videreutvikle muligheter for digitalisering, automatisering og standardisering som effektiviserer og forenkler daglig drift
- Synergier samlokalisering innbyggertorg og bibliotek ved ombygging av kommunehuset. Strammere drift, selvbetjente digitale løsninger og tilpasset servicenivå.
- Endring retningslinjer for seniortiltak er utført
- Kompetanseutviklingsplan i et strategisk perspektiv, arbeid startet høsten 2022, slutføres 2.tertial 2023
- Rekruttering som muliggjør digitalisering, automatisering og standardisering som effektiviserer og forenkler daglig drift
- Riktige tjenester fra BHT og konsulentbistand

1.6 Sektor Oppvekst

	REGNSKAP 2021	BUDSJETT 2022	BUDSJETT 2023
OPPVEKST	38 751	41 209	45 655

Vesentlige endringer fra 2022 til 2023:

- Tiltak rundt tema “oppvekst hele året” er igangsatt. SFO vedtektene er under revidering. Fra 10 til 11 mnd. tilbud. Kr 100 000 i ramma sees opp mot dette (sommervikar sfo og sommerjobb for ungdom).
- Økte driftskostnader PPT og logoped tråd med økte satser (jf interkommunal avtale).
- Kommunens egenandel for prosjektstilling (fritidskoordinator) lagt inn i ordinær drift.
- Prosjektstilling knyttet til kantine inn i ordinær drift (bla. avtale om fagbrev på jobb).
- Utgifter kjøp tjeneste annen kommune/ elever i andre kommuner justert ut fra kjente tall pr 01.11.22.
- Skoleskyss justert etter nye satser (3,7 % prisvekst).
- Interkommunal avtale om kompetansesamarbeid og skolefaglig bistand (TATO) justert i tråd med forventede avtaler fra 2023.
- Voksenopplæring /vgs tilbud (kommunens egenandel i kombinasjonsklasse) justeres i tråd med nye antall flyktninger.
- Nye behov (særskilt norsk) for nye flyktninger ved Tolga skole fra høst -22, til sammen 15 timer, dekkes innfor ramma.
- Lovregulerte seniorrettigheter (lavere tilstedeværelse), tilsvarende 75 % stilling Tolga skole, dekkes innfor ramma.
- 6 % av kulturskolens ressurser omgjort til bistand lyd/lys i Kulturhuset.
- Kjøp barnehageplass andre kommuner (private barnehager) reduseres til 2 plasser.

Tiltak for å tilpasse driften i økonomiplanperioden:

- Ved ledighet i stilling, vurderes om stillingen /deler av stillingen kan dekkes innfor enheten/sektoren.
- Stram budsjett disiplin og fokus på forebyggende tiltak og tiltak som gir riktig kvalitet.
- Fokus på dialog og medvirkning.
- Stadig søken etter eksterne midler som kan brukes opp mot drift og utvikling.

Inntekter:

- Økte satser Kulturskolen
- Økte satser SFO. Betaling og tilbud utvides fra 10 til 11 mnd.

Tolga kommune – kommune med tæl

Stillingsreduksjoner:

- Delvis vikar ved planlagt permisjon: Tolga skole. (Dekke 70 % i 6 mnd. og ikke 100 % i 12 mnd). Ressurser må flyttes internt. Lavere voksentetthet.
- Delvis vikar ved planlagt permisjon: Vingelen skole. Dekke 50 % i 5 mnd. og ikke 100 % i 11 mnd). Ressurser må flyttes internt. Lavere voksentetthet. Påvirker skolens mulighet å drive tilpasset opplæring.
- Reduksjon engasjement: Vingelen barnehage/sfo (20%). Engasjementet opphører. Berører styrking og fleksibilitet. Fravær må dekkes ved ekstern vikar.
- Reduksjon stilling: Tolga barnehage – 1 stilling (100 %). Berører fast ansatte. Sees i sammen med ev ledighet internt i sektoren. Pt tilsier antall barn 4 avdelinger ved Tolga barnehage, fra barnehageåret 2023/24. Det foreslås å beholde en viss ressurs fra denne avdelingen for å øke voksentettheten på gjenværende avdelinger. På denne måten ivaretas muligheten til fleksibelt barnehageopptak gjennom året. Det løser et økt behov for spes.ped. tiltak samt dekker korttidsfravær internt på avdelingene.

1.7 Sektor Velferd

	REGNSKAP 2021	BUDSJETT 2022	BUDSJETT 2023
VELFERD	51 836	48 678	58 206

Vesentlige endringer fra 2022 til 2023:

- Ansatt 0,6 årsverk til styrking av Skolehelsetjenesten/ Helsestasjon. Prosjektfinansiert frem til og med 2024.
- Økt Helsesjukepleierressurs fra 0,8 til 1,0 fast
- Enhetsleder helse 0,4, samtidig reduksjon psykiatrisk sjukepleier 0,4
- Ungdomslos og nærmiljøkontakt ansatt, prosjektfinansiert
- Flere årsverk i TFF(BPA). Kommer nå over innslagspunkt for ressurskrevende tjenester når det gjelder direkte lønnsutgifter. Får da refundert 80% av direkte lønnsutgifter over 1 530 000.
- Økte kostnader til interkommunalt samarbeid (NAV, barnevern, Legevakt. Vesentlig større budsjett på barnevern)
- Antall bosatte flyktninger i 2022 medfører en stor økning samlet sett for Tolga gjennom hele 2023 og mulig flere år framover

Inntekter/ innsparing:

- Faglig utvikling og kompetanseutvikling styres etter opparbeidet kompetanseplan som svarer til utlysninger på midler fra statsforvalter. Får kompetansemidler via statsforvalter. Ikke rom for lokalt tilpasset kompetansebehov
- Redusere innkjøp av inventar og utstyr

Tolga kommune – kommune med tæl

- Økte inntekter på trygghetsalarmer ved innføring av nytt system på tampen av 2022, minimal effekt
- Fortsette og iverksette kartlegging av praktisk bistand (betalbare tjeneste) som gjøres av hjemmesykepleien. Mulighet for å ta betalt for flere tjenester, vil gi effekter på sikt.
- Øke leiepriser på omsorgsboliger
- Øke prisene på matombringning fra 90 til 100 kr pr. porsjon. Samlet inntektsøkning på 170 000
- Øke prisene på salg av mat til arrangementer og møtevirksomhet, samlet inntektsøkning på 70 000

Tiltak for å tilpasse driften i økonomiplanperioden:

- Prosjekt sammen med bemanningsenhetene på sjukehjem og Hjemmesjukepleie slik at ansatte i større grad kan jobbe på begge enheter. Gjelder både sjukepleiere og helsefagarbeidere
- Starte prosjekt sammen med bemanningen for å møte framtidens kompetansemangel på området. Handler først og fremst om oppgavedeling mellom profesjoner. Vil kunne gi en økonomisk gunstig effekt på sikt.
- Fortsette å kartlegge samhandling med frivillig sektor ifht oppgaveløsning. Se på hvilke oppgaver frivilligheten kan bistå med.
- Planlegge rehabilitering/utvidelse av institusjonskjøkken for å effektivisere drift for høyere inntjening.

1.8 Sektor Samfunnsutvikling

	REGNSKAP 2021	BUDSJETT 2022	BUDSJETT 2023
SAMFUNNSUTVIKLING	20 494	21 752	26 643

Vesentlige endringer fra 2022 til 2023:

- Økning stillingsressurs med samlet 50% på plan, byggesak og geodata.
- Renhold reduseres med 50%. Stillingen er vakant. Innsparing kr 300 000,-.
- Prosjekt kvalitetsheving av matrikkel er et felles prosjekt mellom kommunene Rendalen Alvdal, Tynset og Tolga med Tolga kommune som vertskommune. Kostnaden for Tolga kommune er kr 154 000 pr år i de neste tre år.
- Utgifter til felles kulturminneforvalter innfor Verdensarv Røros bergstad og Cirkumferensen er videreført med kr. 30.000.
- Utgifter til felles bygningsråd giver i samarbeid med Innlandet fylkeskommune, Anno museum, Musea i Nord-Østerdalen og de andre kommunene i Fjellregionen er videreført med kr. 32.000, og finansiert med bruk av fondsmidler fra Disposisjonsfond næring.

Tolga kommune – kommune med tæl

- Medlemskontingent i Norges nasjonalparkkommuner er videreført med kr. 29.000.
- Det er innarbeidet en ressurs som teknisk ansvarlig i Tolga kulturhus – Vidarheim med kr. 160.000. Ressursen er nødvendig for vedlikehold, utleie og bruk av teknisk utstyr.
- Utgifter til regional kommunedelplan for klima og energi i Nord-Østerdalen er innarbeidet med kr. 58.000 i 2023.
- Generelle driftsposter gir noe innsparing.
- Etter en samlet vurdering ligger ressursen til næring på 20 % også for 2022.
- 20 % ressurs klima/miljø avsettes første halvår mot eiendomsskatt (klagesaker mm)
- Kommunalt driftstilskudd til Tolga frivilligsentral økes fra kr. 150.000 til 205.000. Ihht forskrift om tilskudd til frivilligsentraler skal den ha lokal finansiering tilsvarende minst 40 % av frivilligsentralens totale driftsinntekter.

Inntekter/reduksjon

- Drift av Tolga kulturhus - Vidarheim er basert på erfaringstall fra 2022.
- Betalingsseter for leie av Tolga kulturhus – Vidarheim foreslås videreført uendret et år til. Det er ikke lagt inn i gebyrregulativet gratis leie i kulturhuset for barne- og ungdomsorganisasjoner. Jfr søknad fra Tolga skolemusikkorps.
- Gebyr på byggesak, oppmåling og delingssaker og privat reguleringsplan omfattes av selvkostforskriften på lik linje som gebyrer på VAR. Det er utarbeidet egen forskrift på området i 2022.
- Gebyr på renovasjon, vann og avløp se kap. 4.2.5.
- For saker etter jordlov ligger gebyret på maks gitt gjeldende forskrift.

Tiltak for å tilpasse driften i økonomiplanperioden:

- Riktig ressursbruk, vurdere innkjøpsavtaler og rammeavtaler på ulike områder
- Riktig driftsnivå på drift av kommunale bygg og anlegg
- Utbedringer og investeringer skal i størst mulig grad ha energiøkonomiserende gevinster

2. Utredningsoppgaver/gjennomføringsoppgaver

Investeringsbudsjettet viser planlagt aktivitet knyttet til investeringer. Tabellen under viser noen av de største investeringsprosjektene, samt andre utrednings- og /eller gjennomføringsoppgaver i 2023

Tiltak	Beskrivelse	Tidsfrist	Ansvar
Samskapingsprosjekter (Kommune 3,0)	Samskapingsprosjekter hvor næringsliv, frivillig sektor, innbyggere og offentlig sektor jobber sammen for å skape og utvikle aktivitet eller næringsvirksomhet til beste for kommunens innbyggere. Innbyggerinvolvering, lokalt engasjement og medvirkning skal ligge til grunn for samskapingsprosjekter i Tolga kommune.	Løpende	Jf. Vedtekter for fond Samskapingsprosjekter Kommunedirektør, nærings sjef, politisk ledelse
Velferdsteknologi	Videreføring i 2023 vil være – gevinst o og behovskartlegging	Løpende 2023	Sektorleder, enhetsledere
Digitalisering	Gode og tilgjengelige digitale tjenester styrker dialogen med innbyggere og næringsliv og gir gode lokalsamfunn. Metoder for brukerinvolvering og effektmåling. Selvbetjente innbyggere i en digital kommune Ses i sammenheng med ombygging innbyggertorg og bibliotek.	Løpende 2023 15.06.23	Kommunedirektør, enhetsleder innbyggertorg sektorledere
Synergier – effektivisering	Tilpasning av ressursbruk og tjenestenivå til rammene vi har i alle sektorer og enheter	Løpende 2023	Kommunedirektør, sektorledere, personalsjef
Internkontroll/kvalitetssystem	Oppfølging av kvalitetssystem og internkontrollsystemet på flere tjenesteområder	Løpende 2023	Kommunedirektør og sektorledere
Nytt sak- og arkiv system, Acos	Jf. FARTTs investeringsplan Innføre nytt sak og arkiv system Gevinstrealisering	Forberedelser nov-22 – mai -23 Oppstart mai -23 Mai-des -23	Enhetsleder innbyggertorg, ansatte innbyggertorg Kommunedirektør, sektorledere, enhetsledere
Ombygging kommunehus trinn 1	Gjennomføring fra okt. 22 til juni -23	15.06.23	Kommunedirektør, enhetsleder teknisk
Ombygging kommunehus trinn 2	Planlegging og anbud jan-mars Gjennomføring fra juni 2023	Des -23	Enhetsleder innbyggertorg,
Rehabilitering og ombygging Omsorgstun inkl. institusjonskjøkken	Oppstart og gjennomføring 2023 og 2024	31.12.23	Kommunedirektør, sektorleder Velferd, enhetsleder

Tolga kommune – kommune med tæl

			Institusjon, enhetsleder teknisk
Ringvirkninger kraftverk	<ul style="list-style-type: none"> - Oppfølging avbøtende tiltak - Synergier og ringvirkninger 	Følges opp i økonomiplan perioden fram til 2026(siste frist for utbetaling ferdigstillelse)	Kommunedirektør, sektorleder samfunnsutvikling, enhetsledere
Planarbeid	<ul style="list-style-type: none"> - Oppfølging av vedtatte tiltak planstrategi - Rullering kommuneplanens arealdel - Oppstart planarbeid næringsområde, detaljreguleringsplan i samarbeid med private. - Rullering energi - og klimaplan - Rullering styringsplattform Oppvekst, Samfunnsutvikling og Velferd - Samarbeidsplattform med frivillig sektor 	<p>Gjennomføres i 2023</p> <p>Jf. tidsplan</p> <p>Innen juni 2023</p> <p>Jf. vedtatt tidsplan</p> <p>Styringsplattformer slutføres med vedtak jan/feb -23</p> <p>Oppfølging etter politisk komite og ny sak fra administrasjonen</p>	Kommunedirektør, sektorleder samfunnsutvikling
Bosetting og boligbygging	<p>Oppfølging av politiske vedtak og satsinger:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Boligmillionen - Lys i alle glas 	Løpende i 2023	Kommunedirektør Sektorleder samfunnsutvikling
Barnevernreformen /Oppvekstreformen	<p>Plan for det forebyggende arbeidet</p> <p>Implementering av ny praksis, endret samhandling</p>	<p>Skal vedtas i kommunestyret 1.tertial 2023</p> <p>Løpende i 2023</p>	Kommunedirektør, sektorledere, enhetsledere
Bosetting og boligbygging	<p>Prøvebolig: Kommunedirektøren fremmer sak til kommunestyret om muligheten for å realisere en eller flere prøveboliger i Tolga kommune. Det skal sees på mulige samarbeid med private entreprenører/utleieformidlere Saken skal synliggjøre hvordan kommunen kan bidra til at risikoen for realisering av utleieboliger reduseres. Kommunestyret ber Kommunedirektør gjøre henvendelser slik at det er</p>	1. mars	Kommunedirektør

Tolga kommune – kommune med tæl

	mulig å realisere minst en prøvebolig i 2023.		
Bosetting og boligbygging	Tolga kommune er anmodet om å bosette inntil 35 flyktninger i 2023. Dette er mennesker som har et stort behov for å bli bosatt i trygge lokalsamfunn, og som vil kunne være store ressurser for Tolga kommune. Kommunestyret ber derfor om at det legges en konkret strategi for å sikre tilgang på flere boliger til flyktninger i Tolga kommune, slik at kommunen kan bosette flest mulig også i 2023.	1. mai	Kommunedirektør
Bredbåndsdekning	Tolga kommune har kommet langt i utbyggingen av fiber. Vi vet allikevel at det er kommet til flere nye boliger i løpet av perioden som gjør at det kan være behov for en ny bredbåndsrunde for å nå målet om 100% tilbud. Kommunestyret ber kommunedirektør utrede behov og kostnadsbilde	1. mars	Kommunedirektør
Barnehage og SFO	Kommunestyret ber om en utredning av åpningstider i barnehager og SFO, slik at man kan utvikle et sammenhengende og godt tilbud. Flere foreldre opplever ulik åpningstid i SFO og barnehage som utfordrende med tanke på henting. Kommunestyret ber også om at man utreder tilpassing av åpningstider for å utnytte ressurser optimalt og sikre høy voksentetthet i kjernetid.	1. juni	Kommunedirektør
Psykisk helse	Det igangsettes en politisk utredningsoppgave knyttet til psykisk helse med mål om å bidra med informasjon og holdningsskapende arbeid. Planen skal blant annet basere seg på handlingsplan mot selvmord fra Oppland fylkeskommune. Komite og endelig mandat vedtas i begynnelsen av 2023.	1. juni	Politisk komite

3. Beskrivelse av sektorene/enhetene

3.1 Kommunedirektørens stab og støtte inkl. politikk og felleskostnader

Stabsoppgavene skal bidra til overordnet ledelse, samfunns- og tjenesteutvikling, og tilrettelegge for demokratiske prosesser. Støttefunksjonene skal sørge for effektiv drift av fellesoppgaver, og være en servicefunksjon for alle medarbeidere og ledere i kommunen. Vi har fokus på digitale løsninger, selvbetjente innbyggere og god kommunikasjon.

Kommunen skal være en attraktiv arbeidsgiver. Vi skal ta vare på egne ansatte, og sikre god rekruttering i fremtiden i henhold til kompetanseplan. Tolga kommune skal profilere seg som et godt og utfordrende sted å arbeide. Som en lærende kommune skal kommunen tilby språktreningsplasser, praksisplasser og lærlingeplasser. Kommunen er en IA-bedrift.

Det kommunale tjenestetilbudet skal også fungere for uventede hendelser og vi har økende fokus på beredskap og samfunnssikkerhet i hele organisasjonen. Gjennom oppdaterte planverk og ved å øve på å håndtere krisesituasjoner, minsker vi omfang og konsekvenser av kriser.

Tolga bibliotek skal være et godt bibliotek og en møteplass der innbyggerne får hjelp til å finne litteratur, informasjon og ta del i kulturelle opplevelser. Samarbeidet med skoler og barnehager videreutvikles, og vi skal formidle litteratur til alle. BUA utstyrssentral er etablert i tilknytning til bibliotek og innbyggertorg. I 2023 vil ombygging kommunehus prege driften av biblioteket. Det gis et begrenset utlånstilbud av bøker ved innbyggertorg. Skolebibliotek tilbys i skolens lokaler etter egen tilpasset plan i samarbeid med skolene i ombygingsperioden.

3.1.1 Tjenesteomfang og ressursinnsats

Ressursinnsats	Årsverk
Kommunedirektør	1,0
Rådgiver	0,5
Personal	2,6*
Innbyggertorget m/ bibliotek	4,3
Økonomi	2,0
Sum	10,4

*Personal (1 ÅV p.sj, 1 ÅV vikar lønn, 0,4 ÅV p kons, 0.2 ÅV lønn kons)

3.1.2 Økonomisk ramme 2022 – 2025, Kommunedirektør med stab og støtte, politikk og felleskostnader

	BUDSJETT	ØKONOMIPLAN		
	2023	2024	2025	2026
POLITISK	2 624	2 594	2 580	2 579
KOMMUNEDIREKTØR OG STAB	9 475	9 367	9 316	9 314
FELLESKOSTNADER	7 227	7 144	7 106	7 104
	19 326	19 105	19 002	18 997

3.2 Sektor – Oppvekst

I tillegg til administrasjon (sektorleder, merkantilressurs og fellesoppgaver som angår hele sektoren) inngår følgende enheter:

- Tolga skole
- Vingelen skole- og barnehage
- Tolga kulturskole
- Tolga barnehage

Foto: Vingelen skole og barnehage

Fra styringsplattform for oppvekst (2015-2020):

Visjonen for «Oppvekst i Tolga»

Røtter i fortida, tro på framtida og læring i fellesskap

Målsetting og kjennetegn

Vi vil ha et oppvekstmiljø som gir trygge, glade, selvstendige og skapende barn og unge.

Tolga kommune – kommune med tæl

Tolga kommunestyre ønsker:

- å være en aktiv skole- og barnehageeier
- å bevisstgjøre Tolgasamfunnet
- å ha sterkt fokus på barn og unges oppvekstsvilkår

Målet er å ha gode og profesjonelle skoler, barnehager og kulturskole.

3.2.1 Tjenesteomfang og ressursinnsats for hele sektoren

Tjeneste	Antall elever
Grunnskole	204
Barnehage	85 barn (119 plasser)
SFO	67
Voksenopplæringen	24 (inkluderer vanlig intro og hurtigspor). Forventes flere i årsskiftet 2022/23. I tillegg: 5 stk på kombinasjonsklassen vgs
Kulturskolen	125 (169 elevplasser)

Ressursinnsats	Årsverk
Sektorleder	1,6 (inkl. 0,6 merkantil ressurs)
Enhetsleder	3,4
Barnehage	27,4 (inkl. lærling)
Skole	31,9 (inkl. 0,7 ressurs fra kulturskolen)
SFO	2,3
Kulturskole	3,1
Sum	69,7

3.2.2 Økonomisk ramme 2022 – 2025 samlet for sektor Oppvekst

	BUDSJETT 2023	ØKONOMIPLAN		
		2024	2025	2026
OPPVEKST	45 655	45 132	44 888	44 881

3.2.3 Tolga skole

3.2.3.1 Tjenesteomfang og ressursinnsats

Tjeneste	Antall elever
Grunnskole	154
SFO	38

Ressursinnsats	Årsverk
Enhetsleder /rektor	1,0
Skole	24,0 (Herav 0,65 stilling fra Kulturskolen)
SFO	1,4
Sum	26,4

3.2.4 Vingelen skole og barnehage

3.2.4.1 Tjenesteomfang og ressursinnsats

Tjeneste	Antall elever
Grunnskole	50
Barnehagen	27 barn (35 plasser)
SFO	29

Ressursinnsats	Årsverk
Enhetsleder	1,0
Skole	7,9 (Herav 0,1 still fra Kulturskolen)
Barnehagen	8,9 (inkl. lærling)
SFO	0,9
Sum	18,7

3.2.5 Tolga kulturskole

3.2.5.1 Tjenesteomfang og ressursinnsats

Tjeneste	Antall elever
Kulturskolen	125 elever, 169 elevplasser

Ressursinnsats	Årsverk
Enhetsleder	0,4
Skole	2
Ressurssenter, salg internt og eksternt	1,1
Sum	3,5

3.2.6 Tolga barnehage

2.6.1 Tjenesteomfang og ressursinnsats

Tjeneste	Antall barn
Tolga barnehage	58 barn (86 plasser)

Ressursinnsats	Årsverk
Enhetsleder/styrer	1,0
Barnehagen	17,2
Styrking (begge barnehager)	0,3 (for tiden i Vingelen barnehage)
Barnehager felles	1,0 (barnehagefaglige oppg + styrket språk)
Sum	19,5

3.3 Sektor – Velferd

Foto: Tolga kommune

Under Sektor – Velferd inngår følgende virksomheter:

- Helse
- Institusjon
- Re-/habilitering og mestring
- Inkludering og bosetting

Kjerneoppgave:

«Velferd i Tolga møter folk som skal mestre et liv på tross av utfordringer, og som kan mestre et liv på grunn av sine ressurser, gitt riktig bistand»

For oss betyr dette:

- Vi skal utløse ressurser.
- Vi skal øke evnen til å mestre.
- Vi skal finne løsninger sammen med brukerne.

Grunnholdning:

Vi ser etter mulighetene med utgangspunkt i den enkeltes behov og motivasjon

For oss betyr dette:

- Mulighetsfokus med tanke på bistand og medvirkning.

Tolga kommune – kommune med tæl

- Vi jobber med å skape motivasjon for å ta styring i egne liv ved å bidra til progresjon og klargjøring av mål.
- Vi tar utgangspunkt i den enkeltes ressurser og muligheter.

Visjon: «Mestring i alle livsfaser»

Velferdssektoren i Tolga møter folk i alle livsfaser, gjennom helsesøster, legetjenesten og annet helsepersonell, gjennom NAV og i pleie og omsorg. En meningsfull hverdag er med på å utløse ressurser i alle livets faser. Vi kan aldri forhindre alle utfordringer, men vi kan bidra til mestring av livet på tross av utfordringer, og på grunn av mulighetene og ressursene som den enkelte besitter. Velferdstjenestene i Tolga kommune skal derfor bidra til «**mestring i alle livsfaser**».

3.3.1 Tjenesteomfang og ressursinnsats for hele sektoren

Tjeneste	Antall brukere
Legetjenesten	1322 på fastlegelistene pr nov 22
Helsestasjon	104– 0-5 år, 193– 6-15 år pr nov 22
Tolga sykehjem	15 langtids +4 korttids + 1 akuttrom psyk/rus
Hjemmesykepleie	78
Praktisk bistand (hjemmehjelp)	39
Trygghetsalarm	30
Omsorgslønn	2

Ressursinnsats	Årsverk
Sektorleder	1,0
Enhetsledere	3,4
Legetjenesten	5,0
Helsesykepleier	1,6 (ink 0,6 prosjektfinansiert)
Jordmor	0,1
Psykisk helse/Rus	2,0 (ink prosjektfinansiering 0,4)
Fysioterapi	1,5 **
Sykehjem	14,67
Hjemmetjenesten	15,7
Praktisk bistand (hjemmehjelp)	1,26
Ergoterapeut	1,0
TFF	7,2
Kjøkken	2,7
Bosetting og inkludering (Flyktningetjenesten)	2,0+2,8(prosjekt og engasjement)
Seniorrådgiver	0,25
Sum	59,38 +3,8 prosjekt og engasjement

*Inkludert LIS-lege (turnuslege) og helseadministrasjon

**Private med driftstilskudd

3.3.2 Økonomisk ramme 2022 – 2025 samlet for sektor Velferd

	BUDSJETT 2023	ØKONOMIPLAN		
		2024	2025	2026
VELFERD	58 206	57 540	57 228	57 219

3.3.3 Helse

3.3.3.1 Tjenesteomfang og ressursinnsats

Tjeneste	Antall brukere
Legetjenesten	1 322 på fastlegelistene pr.nov 22
Helsestasjon	104– 0-5 år, 193– 6-15 år pr nov 22
Rus- og psykisk helsetjeneste	32 aktive pr. November(- flyktninger)

Ressursinnsats	Årsverk
Legetjenesten	5,0
Helsesykepleier/ Jordmor	1,6/ 0,1
Fysioterapi	1,5 (private m/ driftstilskudd)
Rus- og psykisk helsetjeneste	1,6 (+ enhetsleder 0,4)
Sum	9,9

3.3.4 Institusjon

3.3.4.1 Tjenesteomfang og ressursinnsats

Tjeneste	Antall brukere
Sykehjem	15 langtids plass + 4 korttids plasser + 1 plass KAD akutt Rus-/psykiatri
Matombringning	37 (+170 porsjoner til skola pr.uke)

Ressursinnsats	Årsverk
Enhetsleder	1,0
Sykehjem	13,67
Kjøkken	3,08
Sum	17,75

3.4.5 Re-/habilitering og mestring

3.3.5.1 Tjenesteomfang og ressursinnsats

Tjeneste	Antall brukere
Hjemmesykepleie	78
Hjemmehjelp	39
Trygghetsalarm	30
Omsorgslønn	2
TFF	16
Ergoterapi	87

Ressursinnsats	Årsverk
Enhetsleder	1,0
Hjemmetjenesten	14,69
Hjemmehjelp	1,26
TFF(inkl. BPA)	7,2
Ergoterapeut	1,0
Sum	25,34

3.3.6 Bosetting og inkludering

3.3.6.1 Tjenesteomfang og ressursinnsats

Ressursinnsats	Årsverk
Bosetting og inkludering	2 faste + 2,8 i prosjekter og engasjementer
Sum	4,8

3.4 Sektor – Samfunnsutvikling

Foto: Tolga kommune

Under Sektor – Samfunnsutvikling inngår følgende enheter:

- Kultur og utvikling
- Landbruk og næring
- Plan, byggesak og geodata
- Teknisk

Samfunnsutvikling omfatter et bredt spekter av tjenester.

Nærhet og god intern samhandling skaper mange «smådriftsfordeler», i form av stor nærhet til bruker, og ved effektiv tjenesteytelse internt. I arbeidet med å utvikle en attraktiv bo- og næringskommune, er et velfungerende tjenestetilbud og en god fysisk infrastruktur en forutsetning.

Samfunnsutvikling skal bidra til:

- *Optimal samhandling mellom fagområdene*
- *Helhetlig samfunnsutvikling og omdømmebygging*
- *Effektiv, helhetlig og samordnet tjenesteutøvelse*

Hovedmålsettingen er å bidra til et aktivt lokalsamfunn med fokus på Tolga som god bokommune, med en fremtidsrettet verdiskaping basert på natur- og kulturgitte forutsetninger.

Tolga kommune – kommune med tæl

«For et aktivt lokalsamfunn med hjerte for mat og kultur»

Kommuneplanens samfunnsdel har tre hovedfokusområder:

- *Aktivt lokalsamfunn*
- *God bokommune*
- *Verdiskaping.*

Samfunnsutvikling har oppgaver knyttet til drift, forvaltning og utvikling.

Arbeidet med næring og utvikling skal bidra til:

- Flere arbeidsplasser
- Områdebruk og aktiv forvaltning
- Kulturarv og identitet som grunnlag for verdiskaping og merkevarebygging

Det er fokus på overordnet koordinering og synliggjøring av sektorens nærings- og utviklingsarbeid.

3.4.1 Tjenesteomfang og ressursinnsats for hele sektoren

Ressursinnsats	Årsverk
Sektorleder	1
Plan, byggesak og geodata (inkludert enhetsleder)	4 *
Landbruk (inkludert enhetsleder)	1,4
Næring/utvikling	0,2
Kultur (inkludert enhetsleder)	2,43
Drift (inkludert enhetsleder)	7,0 – *2,65 av stillingene knyttet mot selvkost
Renhold	7,0
Miljøvern	0,2**
Sum	22,0

** I første halvår 2023 prioriteres denne ressursen inn mot eiendomsskatt

*byggesaksbehandler, oppmåling, kommuneplanlegger, matrikkelprosjektstilling

3.4.2 Økonomisk ramme 2022 – 2025 samlet for sektor Samfunnsutvikling

	BUDSJETT	ØKONOMIPLAN		
	2023	2024	2025	2026
SAMFUNNSUTVIKLING	26 643	26 338	26 195	26 191

3.4.3 Kultur og utvikling

3.4.3.1 Tjenesteomfang og ressursinnsats

Virksomhetsområde/tjeneste	Årsverk
Enhetsleder	1,0
Kultur	1,43
Sum	2,43

3.4.4 Landbruk og næring

3.4.4.1 Tjenesteomfang og ressursinnsats

Virksomhetsområde/tjeneste	Årsverk
Enhetsleder	1,0*
Landbruk	0,8
Miljøvern	0,2**
Sum	2,0

*20 % av stilling knyttet mot næring/utvikling

**Omdisponert til e-skatt for første halvår 2023

3.4.5 Plan

3.4.5.1 Tjenesteomfang og ressursinnsats

Virksomhetsområde/tjeneste	Årsverk
Enhetsleder	****
Byggesak	1,0
Oppmåling	1,0**
Prosjektleder kvalitetsheving matrikkel	1,0*
Arealplanlegger/kommuneplanlegger	1,0
Sum	4,0

*Felles prosjektstilling med kommunene Tynset, Alvdal og Rendalen. Prosjekt over tre år med oppstart mai 2021.

** Økning med 50% fra 2022

****intern tilsetning i 2024 – tentativt 20-30% av en fagstilling pr i dag

3.4.6 Teknisk

3.4.6.1 Tjenesteomfang og ressursinnsats

Virksomhetsområde/tjeneste	Årsverk
Enhetsleder	1,0 – *0,90 av stilling knyttet mot selvkost
Drift	6,0 – *1,75 av stillingene knyttet mot selvkost
Renhold	7,1
Sum	14,1

Foto: Tolga kommune

Tolga kommune – kommune med tæl

3.5 Interkommunale samarbeid Tolga kommune inngår i

Tall i hele 1000 kr.

VK-samarbeid = Vertskommunesamarbeid

Tiltak	Form	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Endring %
FIAS	AS	3 089	3 863	25,1 %
MeSkano	AS	40	40	0,0 %
TOS ASVO	AS	200	200	0,0 %
ABAKUS (innkjøp)	AS	300	350	16,7 %
IKT Fjellregionen	IKS	3 900	4 076	4,5 %
Revisjon Midt-Norge	IKS	384	400	4,2 %
Kontrollutvalg Fjell	IKS	189	228	20,6 %
Midt-Hedm. Brann og redning	IKS	1 779	2 160	21,4 %
Nord-Østerdal Musiker	VK- samarbeid	74	61	-17,6 %
Teater i Fjellregionen	VK- samarbeid	13	0	-100,0 %
PP-Tjenesten inkl. logoped	VK- samarbeid	948	1 104	16,5 %
Legevakt + AMK	VK- samarbeid	903	1 175	30,1 %
Barnevern (adm. og vakt)	VK- samarbeid	1 553	1 554	0,1 %
Barnevern (tiltak)	VK- samarbeid	2 359	3 758	59,3 %
Kommunepsykolog	VK- samarbeid	325	286	-12,0 %
NAV administrasjon	VK- samarbeid	937	950	1,4 %
Geo-Data	VK- samarbeid	640	640	0,0 %
Skoleledersamarbeid (TATO)	VK- samarbeid	412	150	-63,6 %
Voksenopplæring/intro	VK- samarbeid	1 167	1 822	56,1 %
Jordmortjeneste	Kjøp av tjeneste (staten)	75	75	0,0 %
Krisesenter	Kjøp av tjeneste	126	130	3,2 %
TFF (kjøp inst.plass)	Kjøp av tjeneste	200	200	0,0 %
Matrikelprosjekt	VK- samarbeid	150	158	5,3 %
Regionrådet for Fjellregionen	Avtalebasert samarbeid	110	54	-50,9 %
Destinasjon Røros	Avtalebasert samarbeid	232	232	0,0 %
Verdensarvsenter	Avtalebasert samarbeid	75	75	0,0 %
Anno Museum, bygn.vern rådgiver	Kjøp av tjeneste	32	32	0,0 %
Kulturminneforvalter	Avtalebasert samarbeid	30	30	0,0 %
Uthusprosjektet	Avtalebasert samarbeid	20	20	0,0 %
SUM		20 262	23 823	17,6 %

Kommentar: Interkommunale samarbeidsordninger utgjør 14,49 % av kommunens totale driftsbudsjett for 2023. Dette er litt lavere enn i 2022.

Kostnader knyttet til det interkommunale samarbeidet budsjetteres av vertskommunen. Det arbeides med å få til en noe bedre muligheter for vertskommunene til å påvirke dette budsjettarbeidet.

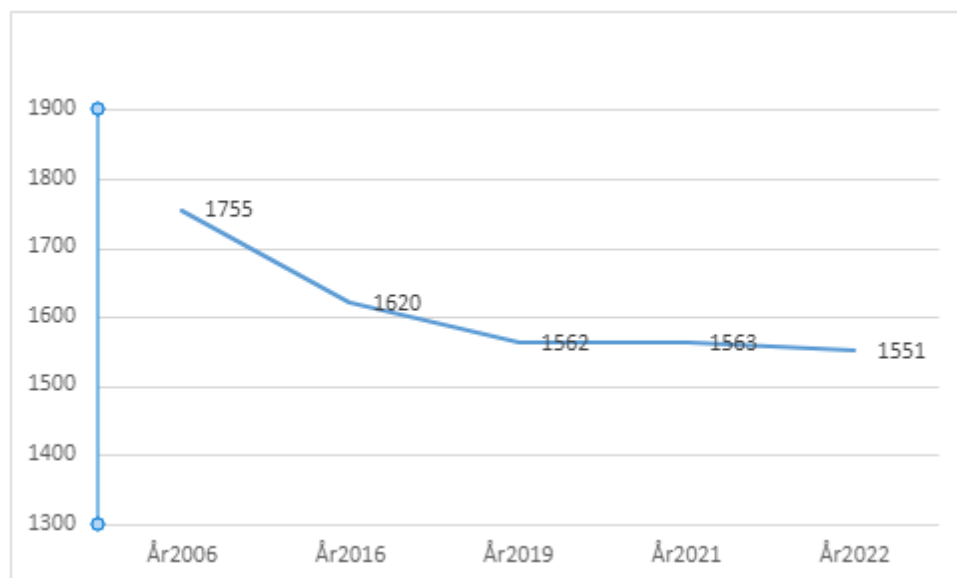
Bakgrunnen for de vesentlige økningene er knyttet til MHBR er tidligere presentert av enheten overfor kommunestyret. Det samme er økningene knyttet til tiltak innen barnevernstjenesten.

4. Generelle rammebetingelser

4.1 Befolkningsutvikling

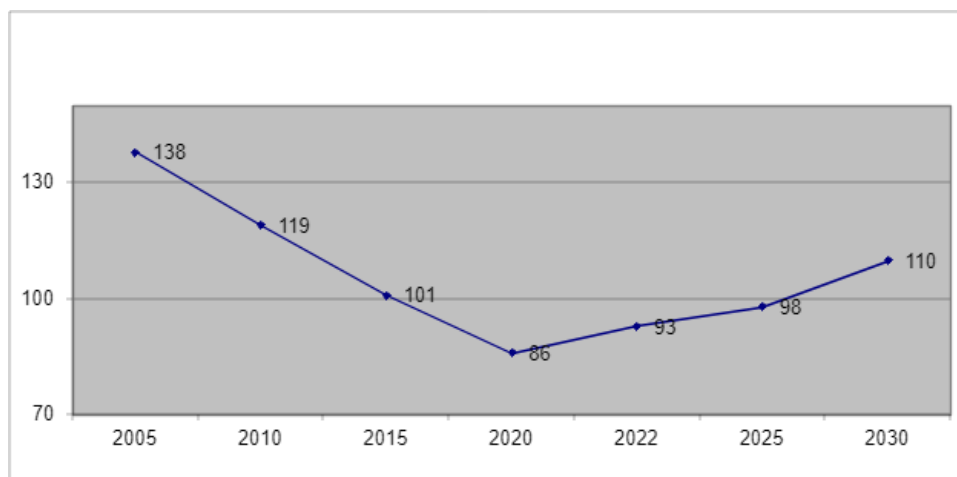
Tabellen nedenfor viser utviklingen i folketallet fra 2015 til 2022. Folketallet er målt pr 1. januar i alle årene. I perioden 1. januar 2015 til 1. januar 2022 har folketallet i Tolga kommune hatt en nedgang på 105 personer.

	2015	2016	2017	2018	2020	2021	2022
Folkemengde i alt	1656	1620	1617	1553	1562	1563	1551
Kvinner	809	783	779	736	748	757	743
Menn	847	837	841	841	814	806	808
0-5 år	59+51	41+53	50+47	44+51	46+52	48+54	45+59
6-15 år	78+117	81+115	85+116	79+108	89+110	84+111	88+105
16-66 år	514+556	495+555	488+552	453+529	448+523	459+509	444+499
67-79 år	97+83	97+86	102+90	104+94	112+96	106+100	105+113
80-89 år	40+36	33+35	31+31	36+29	43+28	54+26	55+25
90 år +	21+4	24+5	23+5	20+6	10+5	6+6	6+7

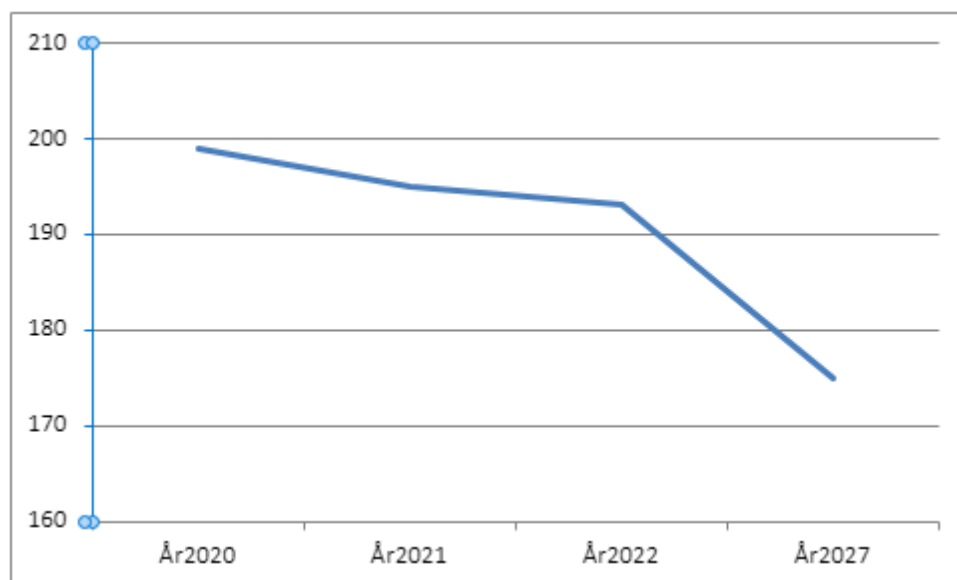

Tabellen viser folketallsutviklingen i Tolga kommune fra 2006- 2022.

Tolga kommune – kommune med tæl

Tolga hadde sin topp av eldrebølgen i 2005 med 138 over 80 år. Pr 2022 har vi 93 innbyggere i denne aldersgruppen. Antallet eldre over 80 vil stige sakte igjen de neste 10 årene.

Antall skole-elever (6-15 år) falt betydelig fra år 2000 til 2015. Siden 2015 har antallet vært stabilt (190-200). Prognosen for antall skole-elever fram til 2027 viser at antallet skolebarn i kommunen vil gå noe ned. Inn- og utflyttinger i aldersgruppen i 2022 og fram til 2027 vil ha betydning for dette antallet.

Befolkningstallet er en viktig faktor for kommunenes inntekter, så også for Tolga kommune. Rammetilskuddet beregnes med folketallet pr 1. juli året før budsjettåret.

4.2 Økonomiske rammebetingelser

4.2.1 Finansielle måltall

Netto driftsresultat

Det tekniske beregningsutvalget for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU) betrakter netto driftsresultat som hovedindikatoren for økonomisk balanse i kommunesektoren. Netto driftsresultat viser hvor mye som kan disponeres til avsetninger og investeringer etter at driftsutgifter, renter og avdrag er betalt. TBU anbefaler fortsatt at netto driftsresultat over tid bør utgjøre om lag 1,75 % av brutto driftsinntekter for landets kommuner samlet. Anslag for resultatet for landet samlet (uten Oslo) i 2021 var på 4,25 %, det høyeste som har vært siden 2006. I hovedsak skyldtes de gode resultatene økte skatteinntekter. For 2020 var landsgjennomsnittet på 2,7 %.

For Tolga kommune var driftsresultatet i 2021 på 4,45 %. Dette er på linje med landsgjennomsnittet.

I kommunene i Innlandet forventes noe svakere netto driftsresultater i 2022, anslag på rundt 1,5 % nedgang.

Tolga kommune har vedtatt å tilstrebe et netto driftsresultat på minst 1,75 %. Budsjettet for 2023 viser en beregning på netto driftsresultat på 2,1%, med en ytterligere forsterkning i økonomiplanperioden, etter hvert som langsiktig gjeld blir nedbetalt og gjeldsgraden reduseres. Det er vesentlig mål å få fortløpende økning i denne økningen.

Langsiktig gjeld

Netto lånegjeld viser kommunenes langsiktige gjeld fratrukket utlån (videreformidling av lån) og ubrukte lånemidler. Netto lånegjeld anses å være det målet som gir best uttrykk for den gjelden som må trekkes av kommunenes ordinære inntekter. Har man mer enn 75-80 % av driftsinntektene i gjeld (gjeldsgrad), får man et begrenset økonomisk handlingsrom.

Tolga kommune har i handlingsprogrammet for 2022 – 2025 vedtatt at gjeldsgraden bør være lavere enn 80 %.

Tolga kommunes langsiktige gjeld var i 2021 på 100,1%. Kommunen har dermed høyere gjeld enn driftsinntekter, noe som gir særdeles lite handlingsrom når gjelden skal betjenes. Det må derfor tilstrebtes lavere nye låneopptak enn hva kommunen får nedbetalt på langsiktig gjeld. Det er også svært viktig at det også blir nedbetalt på de to store avdragsfrie lånene.

Det påpekes at dette vil være midlertidig. Det er ikke uvanlig at små kommuner med store investeringer kommer opp i en slik gjeldsgrad.

Disposisjonsfond

Det tredje måltallet Tolga kommune vedtok i forbindelse med budsjettbehandlingen for 2022, var at størrelsen på disposisjonsfond skal tilsvare minst 10 % av driftsinntektene.

Disposisjonsfond er avsatte midler, som i tillegg til sikkerhet ved eventuelt merforbruk og

Tolga kommune – kommune med tæl

uforutsette hendelser, gir oss handlingsfrihet utover oppsatt ramme i planperioden, og legger grunnlaget for en stabil tjenesteproduksjon.

I hht ny kommunelov skal årsregnskapet avlegges i balanse. Det betyr at årsregnskapet må avsluttes mot disposisjonsfond.

Beholdningen på disposisjonsfond var pr. 31.08.22 slik:

BEHOLDNING ALLE DISPOSISJONSFOND 31.08.2022						
	Saldo			Saldo		
	31.12.2021	Avsatt i 2022	Brukt i 2022	31.08.2022	Vedtak	Disponibelt
256080003 FLYKTNINGEFOND	659 352,32	-	-	659 352,32	-	659 352,32
256080004 FOND OPPGRADERING BREDBÅND	376 250,00	-	-	376 250,00	-	376 250,00
256080005 FOND LÅNEAVDRAG	2 567 105,63	-	2 399 540,00	167 565,63	-	167 565,63
256080006 FOND KOMMUNALE VEIER	3 375,79	-	-	3 375,79	-	3 375,79
256080007 FOND GARANTIANSVAR	86 578,45	-	-	86 578,45	-	86 578,45
256080008 DISPOSISJONSFOND - NÆRING	1 359 677,00	-	-	1 359 677,00	-79 427,00	1 280 250,00
256080009 DISPOSISJONSFOND TOLGA 2020	155 000,00	-	155 000,00	-	-	-
256080010 DISPOSISJONSFOND	16 782 583,67	-	1 506 413,20	15 276 170,47	-4 718 782,80	10 557 387,67
256080011 FOND SKOGREISNING	88 947,37	-	-	88 947,37	-	88 947,37
256080012 FOND BILDER GAMMELBRUA	1 380,79	-	-	1 380,79	-	1 380,79
256080013 FOND SALG BYGDEBOK	165 302,00	-	-	165 302,00	-	165 302,00
256080015 TAPSFOND	899 084,63	-	-	899 084,63	-	899 084,63
256080016 VEDLIKEHOLD KOMM.BOLIGER (F	660 000,00	-	-	660 000,00	-	660 000,00
256080017 KRAFTFOND	3 000 000,00	-	-	3 000 000,00	-	3 000 000,00
256080018 RENTESIKRINGSFOND	500 000,00	-	-	500 000,00	-	500 000,00
256080019 DISPOSISJONSFOND BOLIGMILLIONEN	-	1 000 000,00	200 000,00	800 000,00	-	800 000,00
T O T A L T	27 304 637,65	1 000 000,00	4 260 953,20	24 043 684,45		19 245 474,65
		Brukt	Bevilget			
Disponert av Kommunestyret gjennom vedtak:				Øvrige næringsfond:	Disponibelt	
				Fond konsesjonsavgifter	190 663,00	
Rest prosjektstilling kraftutbygging	-675 196,00			Kommunalt næringsfond	465 383,59	
Retaksering eiendomsskatt	-1 000 000,00			Næringsfond Korona	-	
Boligmillionen 2	-1 000 000,00			Fond samskaping	500 000,00	
BUA, vedtak fra 2020	-43 586,80	6 413,20	50 000,00	Fond komp. Covid-19	-	
Rest planstilling	-1 500 000,00			SUM	1 156 046,59	
Til fond Samskaping	-500 000,00			Disp.fond næring	79 427,00	
				Sum næringsfond	1 235 473,59	
	-4 718 782,80					

Det generelle disposisjonsfondet, dvs det som ikke allerede er disponert av kommunestyret, utgjør 6,61 % av **budsjetterte** generelle driftsinntekter for 2023. Ser man samtlige disposisjonsfond under ett, utgjør de 12,05 %.

Andel disposisjonsfond samlet er innenfor vedtatt måltall på 10 %, mens det generelle disposisjonsfondet – som kommunestyret fortsatt ikke har vedtatt å benytte til noe spesielt – ikke ligger innenfor måltallet. Ved et antatt merforbruk for 2022 – som ble varslet i regnskapsrapporten for 2. tertial – vil dette reduseres ytterligere. Kommunen er derfor svært sårbare i forhold til ytre påvirkninger som rentenivå og sviktende inntekter.

En trygg andel disposisjonsfond er også vesentlig for å opprettholde et sterkt netto driftsresultat – som også er et vedtatt finansielt måltall i kommunen. På samme måte vil disposisjonsfond være den bufferen som sikrer nedbetaling av langsiktig gjeld, eksempelvis på de avdragsfrie lånene.

Med andre ord er kommunen, i tillegg til en buffer ved uforutsatte hendelser, helt avhengige av en viss størrelse på frie fond for å kunne oppnå de to øvrige måltallene.

4.2.2 Skatt og rammetilskudd

Fra budsjett 2022 til budsjett 2023 har Tolga kommune et anslag i økning i frie inntekter, korrigert for oppgaveendringer og reduksjon i folketall på ca. 5 %. Dette er en god økning i forhold til nabokommunene våre, men likevel en lavere vekst enn antatt pris- og lønnsvekst i 2023.

Rammeoverføringer og skatteanslag i statsbudsjettet baserer seg på folketall på to ulike tidspunkter:

- Folketall 01.07.2022 legger grunnlaget for rammetilskuddet fra staten i form av utgiftsutjevning og innbyggertilskudd
- Anslag folketall 01.01.2023 legger grunnlaget for anslag skatteinntekter og derved inntektsutjevningen

I 2022 har vi fått mange ekstra flyktninger til Tolga. Disse teller med i kommunens innbyggertall. Flyktningene kom imidlertid til kommunen etter 1. juli 2022, og er dermed ikke med i grunnlaget for rammetilskudd/utgiftsutjevning. Ved beregning av skatteinntekter og inntektsutjevning har vi imidlertid lagt inn en forventning om en folketallsøkning på 40 personer 1. januar 2023. Det legges til grunn den siste KS-prognosen på frie inntekter. Prognosemodellen er basert på Støre-regjeringens budsjettforslag, og ble utarbeidet 10. oktober 2022.

Det er imidlertid ett forhold prognosemodellen *ikke* kunne ta med, og det er et forventet trekk i rammetilskuddet til kraftkommuner. Dette er varslet, men fordelingen er fortsatt ikke kjent. Vi vet derfor ikke om Tolga kommune får et vesentlig trekk i rammetilskuddet eller ikke, og heller ikke størrelsen på dette. En oppdatering av prognosene må derfor bli en viktig del av regnskapsrapporteringen for 1. tertial 2023.

Kompensasjon i forbindelse med Covid-19 pandemi inngår ikke i statsbudsjettet for 2023.

Det bemerkes at det nye foreslåtte statsbudsjettet enda ikke er vedtatt i stortinget, slik at rammene kan endres i forbindelse med budsjettbehandlingen.

4.2.3 Eiendomsskatt

Tolga kommune innførte fra 2011 eiendomsskatt med hele kommunen som virkeområde. Maksimumssats for boliger og fritidseiendommer er fra 2021 redusert til 4 promille. Bunnfradraget er fjernet. For næringseiendommer er satsen 7 promille. Endringene i eiendomsskatte-loven som ble vedtatt i 2017 innebærer at produksjonsutstyr og installasjoner skal være fritatt for eiendomsskatt.

Det har i 2023 blitt gjennomført en retaksering av alle eiendommer i Tolga kommune. Prosjektet har medført en mer rettferdig og lik skattelegging av eiendommene i Tolga, og har vært en viktig faktor for å rette opp feil og få en riktig og lik verdivurdering for alle.

Tolga kommune – kommune med tæl

Inntekter fra eiendomsskatten for 2023 er samlet stipulert til kr. 7,4 mill. I disse inngår eiendomsskatt fra Tolga kraftverk på 2,7 mill, og kraftlinjer/masseuttak på til sammen ca 0,9 mill.

Tolga kommune har tidligere vedtatt en reduksjonsfaktor på 0,7 for alle eiendommer og anlegg. Dette er ikke i henhold til krav i eiendomsskatteloven, og er i budsjettet for 2023 fjernet for næringsseiendommer, noe som er en klar anbefaling fra konsulentene som er benyttet.

Grunnlaget for Masseuttak og Tolga kraftverk kommer fra skatteetaten. Disse grunnlagene er ikke fullstendig klare før 3. desember, men vi har ved hjelp av sekretariatet for LVK fått innhentet foreløpige anslag. Endringen for Tolga kraftverk for eiendomsskatt 2023 er knyttet til at det som tidligere kun var basert på investert kapital, nå slik vi forstår det skal ha sitt grunnlag i fastsatte inntekter/utgifter for selskapene. Dette er fram til vedtak om produsert kraft kommer fra NVE (Norges vassdrags- og energidirektorat) forhåpentligvis i løpet av 2023.

Eiendomsskattevedtak for 2023

- a) I medhold av eiendomsskatteloven §§ 2 og 3 videreføres eiendomsskatten til å gjelde faste eiendommer i hele kommunen.
- b) Alminnelig eiendomsskattetaksering er foretatt i 2022 med virkning for eiendomsskattetakstene fra 2023.
Skattesatsene nedenfor er satt i samsvar med eiendomsskattelova § 11 første ledd.
 - i. Generell skattesats settes til 7 ‰.
 - ii. For bolig- og fritidseiendommer settes satsen til 4 ‰.
- c) Eiendomsskatten skal som hovedregel betales i 4 terminer. Skatteyter kan selv velge å betale skatten over 1,2,4 eller 12 terminer i henhold til esktl § 25.
- d) Skattegrunnlaget for boliger og fritidseiendommer settes til verdien multiplisert med 0,7 i samsvar med eiendomsskattelovens § 8 C-1 (2).
- e) Ved taksering og utskrivning av eiendomsskatt benytter kommunen tidligere vedtatte skattevedtekter.
- f) For skatteåret 2023 unntas eiendommene i Vedlegg 1 for eiendomsskatt, i medhold av eiendomsskattelovens § 7 a), som gjelder fritak for stiftelser og institusjoner med allmennyttige formål.
- g) For skatteåret 2023 unntas eiendommene i Vedlegg 2 for eiendomsskatt, i medhold av eiendomsskattelovens § 7 b), som gjelder bygning som har historisk verdi.

Vedlegg 1: Følgende eiendommer foreslås fritatt for eiendomsskatt etter eiendomsskattelovens § 7a

Gnr/Bnr	Eier	Adresse	Poststed	Gjelder	Bygn nr
1/19	Vingelen Sameie		2542 VINGELEN	Vingelen skihytte	
1/19	Vingelen Sameie		2542 Vingelen	Storbekkbua i Langsfjellet	300563961
10/156	Vingelen Skytterlag		2542 Vingelen	Skytterbanen	18842475
10/164	Samfunnshuset Fjellheim	Eggeliveien 141	2542 VINGELEN	Samf. hus + skole	
10/215	Samfunnshuset Fjellheim	Eggeliveien 141	2542 VINGELEN	Lekeplass	
10/217	Vingelen Kirke Og Skolem.		2542 Vingelen	Vingelen Kirke Og Skolemuseum	
17/131	Vingelen Idrettslag	Eggeliveien 141	2542 Vingelen	Idrettsplassen	
24/24	Tolga Idrettslag		2540 Tolga	Sæthershallen	
26/91	Tolga Eiendom As	Eggan 73	2540 Tolga	Hangar 10	
27/178	Tolga Idrettslag		2540 Tolga	Kletthytta	
35/10	Tolga Vannforsyning A/L		2540 Tolga	35/10/0/0	Kom.sentral

Tolga kommune – kommune med tæl

37/6	TOLGA IDRETTSLAG	Sjukhusmoen 78	2540 TOLGA	Sumundshytta	
39/438	Tolgen Skytterlag		2540 Tolga	Skytebane	
39/439	Tolgen Skytterlag		2540 Tolga	39/439/0/0	
39/457	Sameiet Sæthershallen		2540 TOLGA	Sætershallen	
56/39	Tolga Kirkelige Fellesråd	Brugata 38	2540 Tolga	Kirkestua	
67/18	Samfunnshuset Fjelltun		2540 Tolga	Fjelltun samf.hus	18843315
70/4	Hodalen Skytterlag		0 Ukjent	Skytterbane	
76/1	Øversjødalen skytterlag		2544 ØVERSJØDALEN	Øversjødalen skytterhus	18847590
79/12	Øversjødalen Samfunnshus al		2544 Øversjødalen	Samf. hus	
80/65	Øversjødalen Samfunnshus		2544 Øversjødalen	Tillegg Til Samfunnshus	Tomt
174/1	TolgaØst- jak/ fjellsameie		2540 TOLGA	Tverrhøbua	18843471

Vedlegg 2: Følgende eiendommer foreslås fritatt for eiendomsskatt etter eiendomsskattelovens § 7b

Gne/Bnr	Eier	Adresse	Poststed	Gjelder
17/232	Groeneveld Annekee	1	Utlandet	Småbruk- fredet

4.2.4 Øvrige inntekter Tolga Kraftverk

Tolga Kraftverk gir Tolga kommune vesentlige inntekter. Siden disse inntektene foreløpig er svært uforutsigbare, følger budsjett og økonomiplan 2023 – 2026 kommunestyrets overordnede føringer om å avsette disse inntektene til et eget kraftfond.

NVE fatter endelig vedtak om konsesjonskraftmengde og fordeling av kraft fra anlegget. Behandlingstid hos NVE er stipulert til ca 2 år, det vil si at vi også for 2023 må basere oss på høyst usikre anslag, både mht eiendomsskatt og salg av konsesjonskraft. Naturressursskatt og konsesjonsavgift vil ikke bli krevd av utbygger før vedtaket foreligger.

Eiendomsskatt

Se eget avsnitt om eiendomsskatt for Tolga kraftverk under pkt. 4.2.3.

Eiendomsskatt regnes som en del av kommunens frie inntekter, og utgjør i økonomiplanen ca 2,7 mill. Dette er den mest vesentlige av kommunens inntekter fra kraftverket.

Salg av konsesjonskraft

Tolga kommune har rett til kjøp og videresalg av konsesjonskraft. Ihht lov om offentlige anskaffelser skal denne formidlingen ut på anbud. Fram til vedtak fra NVE foreligger har vi en midlertidig avtale om finansielt oppgjør med konsesjonær Opplandskraft DA. Etter vedtaket vil det bli foretatt en avregning med sluttoppgjør fra konsesjonæren. I avtalen skal Tolga betale en selvkostpris for kraften, som selges videre til Opplandskraft DA til en gjennomsnittlig områdepris i NO1 med noe påslag. Beløpet skal avregnes og overføres til Tolga kommune etterskuddsvis hvert kvartal. Som nevnt er hele denne netto inntekten i budsjettet for 2023 avsatt til kraftfond.

4.2.5 Driftsinntekter

Gebyrer og betalingssatser framgår av dette dokumentet og er en del av budsjettvedtaket. Det er lagt opp til en økning på de fleste områder.

Nytt for 2023 er den nye forskriften for plan/byggesak. Denne påvirker kommunens inntekter, og legges fram for kommunestyret i en egen sak forut for budsjettbehandlingen. Disse gebyrsatsene for 2023 framgår i siste del av dokumentet/gebyrregulativet. Oppbyggingen er endret, men tall fra 2022 er beholdt, slik at man i noen grad kan sammenligne

Det bemerkes også at det for 2022-budsjettet ved en feil ikke ble vedtatt beregnede økninger i selvkostgebyrene på VAR-området. For å demme opp for dette det fastsatt en økning i disse gebyrsatsene.

4.2.6 Lønns- og prisvekst

I Støre-regjeringens forslag til statsbudsjett anslås prisveksten for kommunale varer og tjenester (kommunal deflator) fra 2022-2023 til 3,7 %. Siste anslag for samlet lønnsvekst er av KS anslått til 5,3 %. Kommunal prisvekst anslås til rundt 2,7 %. Det er disse som ligger til grunn i prognosene fra KS.

I Tolga kommunes budsjett for 2023 er det lagt opp til en lønnsvekst på 4,5 %.

4.2.7 Arbeidsgivers andel av pensjonsutgiftene

I budsjettforslaget er normalpremien basert på aktuarberegninger fra KLP og Statens pensjonskasse. Vi har også lagt inn en buffer for å være sikre på å møte utfordringene i året som kommer.

Beregningene gir følgende premiesats for 2023:

KLP: 24 %

SPK: 12 %

Pensjon er ikke en del av kommuneopplegget i statsbudsjettet. Men pensjon er en viktig del av kommunens utgifter. Forsikringsselskapene som forvalter kommunens midler til pensjon, opererer i et internasjonalt finansmarked der målet er å skaffe størst mulig avkastning på pensjonsforpliktelsene.

Forskjellen mellom det kommunen har betalt i pensjonspremie og aktuarens beregning av pensjonskostnaden for året kalles premieavvik. Premieavviket føres noe ulikt. De fleste kommuner avskriver dette over 7 år (dette er endret fra 15 år fra tidligere enn 2011 og 10 år mellom år 2011 og 2014), mens noen har 1-års amortisering. For de som tar det på 1 år vil en kraftig økning gi umiddelbare virkning på budsjettet for kommende år. For Tolga som har valgt den til enhver lengste gjeldene amortiseringstiden skyver man dermed en del av pensjonsforpliktelsen foran seg.

Premieavviket er en svært stor inntektspost, men som svinger voldsomt fra første anslag og budsjett fra KLP/SPK til endelig aktuarberegning foreligger i januar påfølgende år. For å redusere disse store svingningene vil vi i løpet av 2023 gjøre en vurdering på om man skal gå

over til en annen amortiseringsform enn i dag. Ideelt sett skulle premieavviket føres mot disposisjonsfond, men pr. i dag har ikke Tolga kommune denne bufferen.

4.2.8 Øvrige driftsutgifter og Tolga Kirkelige Fellesråd

Det er ikke i budsjettet lagt inn en forventet prisvekst, men en del større poster er regulert opp i forhold realistisk driftsnivå. Spesielle anslag må nevnes for strømudgifter og utgifter knyttet til bosetting av flyktninger. For interkommunale samarbeid har man lagt til grunn budsjettall oppgitt av vertskommunen.

Driftstilskudd til Tolga Kirkelige Fellesråd er økt med kr 274.000 for 2023. I investeringsplanen er det lagt inn restaurering av tak Vingelen kirke på 1 970 000 i 2023 og restaurering av orgel i Vingelen kirke på 1 250 000 i 2025.

Kirken har i tillegg søkt om et ekstraordinært driftstilskudd på kr. 250.000 + mva i 2023 for maling av Hodalen kirke. Dette er ikke innarbeidet i budsjettforslaget

4.2.9 Rente- og avdragsutgifter

Det ble i 2022 tatt opp investeringslån på kr. 16.010.000 til flytende rente. Valg av flytende rente ble gjort i samråd med finansinstitusjonene, som på grunn av all usikkerhet i markedet har måttet satt opp svært høye fastrenter. Det er en risiko forbundet med fastrente, og det er størrelse på disposisjonsfond som kan avgjøre om man har muligheten til å ta slike valg.

Noen avtaler om fastrentelån utgår i 2022/2023 og må refinansieres.

Det vises ellers til vedlagt oversikt under pkt. 6.1.6

5. Investeringsprosjekter i 2023-2026

5.1 Investeringsprosjekter i 2023

Alle beløp til investeringsprosjektene lånefinansieres om ikke annet er angitt

0110 Digitalisering av byggesaksarkiv (ovf)

Digitale løsninger på saksbehandling, spesielt byggesak (e-byggesak) og plansak, og da behov for å scanne/ digitalisere dagens papirarkiv. Oppstart og planlegging. Nærmere vurdering av investeringsbehov. Investeringen ses i sammenheng med nytt saksbehandlingssystem (fartt investering). Anslått kostnad 450 000 fordelt over to år. 2023: 100 000, 2024: 350 000

0111 Bibliotek selvbetjent-løsning (ovf)

For å legge til rette for god og tilpasset tilgjengelighet til bibliotek i framtida er det behov for å få på plass løsning for mere selvbetjening i bibliotek. Anslått behov 2003: 400 000.

0200 Rehabilitering sløydsal Tolga skole

Nytt flisavsug må installeres for å kunne benytte sløydsal til undervisning – behovet er kartlagt av bedriftshelsetjeneste som har foretatt vurderinger/målinger av støveksponering 2023: 400 000

0220 IKT skolene /barnehagene

Supplering av utstyr ihht plan for ict i skolene og barnehagene, 2023: 200 000

0257 Uteområde Vingelen

Totalramme for 2023 knyttet til investeringer på uteområde i Vingelen 650 000. En økning fra det som var avsatt i investeringsbudsjettet for 2023 i fjor (200 000)

0300 Tolga Omsorgstun Utbedringer (ovf tidl. 0310 og 0312)

Prosjektet har vært under planlegging over flere år og ses i sammenheng med behovene aktuell brukergruppe har på litt lengre sikt. Høsten 2022 er man i gang med oppussing av enkelte pasientrom. Det er behov for noe ombygging og rehabilitering i sykehjemsfløyen for å møte behovene hos brukergruppen demente, samt at Institusjonskjøkken må ombygges for å tilfredsstille krav og kunne øke produksjonen. Utskifting/rehabilitering av oppvarming med radiatorer, utskifting av vinduer mm i henhold til behov og som energiøkonomiserende tiltak. Utbedringene tas over 2 år 2023: 2 500 000, 2024: 1 750 000

0503 Skifte takspen Vingelen kirke (ovf)

Følgende ble innvilget i 2022:

«0503 Takspen Vingelen kirke Skifte takspen på Vingelen kirke. Utskifting av vannbord og skader på tårn. 1 250 000. Investeringen lånefinansieres»

Tolga kommune – kommune med tæl

Fellesrådet hadde prosjektet ute på anbud våren 2022. De mottok et tilbud som var atskillig høyere enn innvilget fra kommunen. Dette skyldes blant annet at det er behov for å skifte hele spontaket på tårnet.

Anbudet lyder på

kr. 1.568.766,-

+kr. 392.191,- (mva)

Totalt kr. 1.960.957,-

Behovet for investeringer i 2023 er 1 970 000,-

0515 Rehabilitering Svømmehall/idrettshall

2023: 200 000

0535 Damanlegg og demning i Store Tallsjø (ovf) (HROS- H7)

Ut fra et beredskaps- og sikkerhetsmessig perspektiv er det behov for en vurdering/befaring av demninga ved Tallsjøen. Demninga ble bygget under utbyggingen av det første kraftverket i Tolga (Tolgen Kronsog). Det har vært en første befaring ved sjøen og dykker har undersøkt, men det er behov for mer av et firma med erfaring og kompetanse fra slike oppdrag. Anslått kostnad for kartleggingen er kr 200 000.

0545 Ferdigstillelse uteområde Tolga skole og barnehage

Asfalt, inkl kant rundt planlagt liten kunstgressbane 2023: 400 000

0625 Ombygging kommunehus del 1 og del 2 (ovf+ny)

Del 1: Startet høsten 2022 og slutføres 15.juni -23. Ombygging i forbindelse med samlokalisering innbyggertorg/bibliotek, etterisolering bibliotek og ferdigstillelse fellesarealer 2. etg. energiøkonomiserende tiltak vurderes inn i prosjektet. 2023: 4 175 000

Del 2: Ombygging og tilpasning av kontorlokaler 2.etg og energiøkonomiserende tiltak (bla. utskifting vinduer) 2023: 1 500 000

0627 Sykkeltier Kåsdalen

For å gjennomføre og avslutte tiltaket sykkeltier i Kåsdalen som er et tiltak finansiert med avbøtende tiltak jf. midler etter kraftutbygging Tolga Kraftverk
2023: 400 000

0668 Tolgensli infrastruktur (ovf)

Infrastrukturtiltak og fellesareal Tolgensli. Det opparbeides fellesareal i Tolgensli i tråd med vedtatt reguleringsplan. Fokus skal ligge på å gjøre boligfeltet attraktivt for barn og unge.
2023: 500 000

0678 Infrastrukturtiltak /sentrumsutvikling Tolga sentrum øst (ovf)

Tiltaket skal ivareta trafikksikkerhet knyttet til innkjøring Tolga skole, tilrettelegging for næringsliv og attraktive sentrumsområder, parkering og innkjørsel Tolga skole, Tolga barnehage og Kulturhuset, samt øvrige tiltak på infrastruktur/stedsutvikling. Fra økonomiplanperioden 2022 : 1 500 0000 og 2023: 1 000 000, en anslår forbruk i 2022 til 500 000 og resten overføres da til 2023: 2 000 000

5.2 Investeringsprosjekter i 2024-2026

0110 Digitalisering av byggesaksarkiv

Prosjekt med fortsettelse fra 2023. For å kunne legge til rette for mere digitale løsninger på saksbehandling, spesielt byggesak (e-byggesak) og plansak, digitalisere dagens papirarkiv. Gjenstående ramme 2024: 350 000

0200 Inventar ungdomstrinn/mellomtrinn

Kostnadsberegnet til 100 000 i 2024, Oppgradering elevstoler Tolga skole og Vingelen skole

0220 IKT skolene/IKT barnehagene

Supplering av utstyr ihht plan for ikt i skolene og barnehagene. Kostnad i 2024: 100 000.

0257 Trafikksikkerhetstiltak Vingelen skole

Trafikksikkerhetstiltak foran skole/samfunnshus for å skille vei og parkeringsområde. Anslått kostnad 400 000, mulig tilskudd *Hjertesone-midler* fra Innlandet fylkeskommune

0300 Tolga Omsorgstun Utbedringer

Toårig prosjektet som fortsetter i 2024 og investeringsrammen settes til 1 750 000

0306 Tolga Omsorgstun, nye senger

Investeringsramme 2024: 125 000

0309 Oppgradering helsehuset

Etablere ambulanseinngang og ombygging kontor, undersøkelsesrom 2023: 1 000 000

0401 El-bil teknisk drift

Kjøp av el-bil til teknisk drift 2023: 150 000

0401 Ny traktor teknisk

Det er behov for å skaffe ny(brukt) traktor på teknisk. Traktoren har gått mange timer og er helt klart klar for utskifting. Vi har alt for store vedlikeholdskostnader pr i dag. Traktoren er i bruk daglig. Anslått kostnad kr: 625 000.

0500 Dølmotunet, restaurering av låve/sauefjøs

Samarbeidsprosjekt med Anno museum. Anslått total kostnad 1.250.000. Tolga kommunes egenandel utgjør kr. 625 000

0544 Tilpasning HC-basen

Investeringer i utstyr 2024: 150 000

0546 Frekvensstyrte vifter Tolga skole

Energisparetiltak
Anslått kostnad 2024: 400 000

0621 Gatelys næringsområdet

Det er behov for belysning næringsområde Kåsdalen kostnad 2024: 150 000

0677 Gatelys LED, Tolga øst

Hodalen Rundt, anbud dyrere enn tidligere antatt 2024: 470 000

0677 Gatelys Tolga LED

Oppgradering gatelys. Fra gammel type belysning til LED.
Både miljømessig og for energiøkonomisering 2024: 500 000

0681 Oppgradering kommunale veier

Dalsveien, Gjerdalsveien, + liten bit av Nyveien: Dette gjelder oppgradering av vei der grunnforholdene i dag er dårlige. Må bygge opp veien på nytt med duk, bærelag og slitelag.
2024: 1 500 0000

0220 IKT skolene/barnehagene

2025: 100 000

0503 Restaurering orgel Vingelen kirke

2025: 1 250 000

5.3 Investeringer – VAR-område – selvkost 2023

0645 Rehabilitering vannkummer(ovf)

En del av eksisterende vannkummer er dårlige og må skiftes. Mange av dem er uforsvarlige å gå ned i. Foreslår skifting av 15 kummer. Kostnad ca 60.000 pr kum. 2023: 300 000, 2024: 300 000, 2025: 300 000. Total kostnad kr: 1.200.000,-.

0645 Reduksjonsventil hovedvannledning

Anslått kostnad 500 000, prioriteres i 2023 da det vil forlenge levetid og redusere vedlikeholdsbehovet på nye hovedvannledning.

0646 Reservevannskilde (ovf+ ny) (HROS -H12)

Tidl. prøveboring grunnvannsbrønn. Det er krav om å ha en egen reservevannkilde, og det er behov for ytterligere undersøkelser da testing ved Helgesbekken vannverk ikke ga ønsket mengde vann. 2023: 250 000

0652 Vannledninger Tolga vest (ovf)

Det er behov for utbedringer av ledningsnettet på Tolga vest. Prosjektet startet i 2022, videreføres i 2023: 600 000. 2024: 400 000

0658 Rehabilitering avløpsnett (ovf)

Rehabilitering og sanering. Det avsettes samme sum hvert år i økonomiplanperioden 2023: 300 000 2024: 300 000 2025: 300 000 2026: 300 000

0661 Solcelleanlegg tak vannbehandlingsanlegg

Energisparetiltak. Godt bidrag i dagens grønne skifte. Anlegg estimert nedbetalt på ca 10 år. 2023: 200 000

0662 Ledningsnett Sjukehusmoen og Kråkmoen (ovf).

Det er behov for utskifting av det gamle ledningsnettet for vann på Sjukehusmoen og Kråkmoen. Deler av dette ledningsnettet er fra 1930- tallet (Jernbaneledningen). Anslått kostnad kr 400 000 for 2023. Må også sees i sammenheng med 0645 Rehabilitering av vannkummer.

5.4 Investeringer – VAR-område – selvkost 2024-2026

0645 Rehabilitering vannkummer

2024: 300 000 2025: 300 000 2026: 300 000, ses i sammenheng med prosjekt 0662

0650 Vann og avløp i sentrum (Brugata)

2024: Vannledning i gata mellom brua og stasjonen bør skiftes ut. Gamle og dårlige rør. Dette gir en ringrør som sikrer tilførsel ved brudd. Kostnad anslått til kr 730 000

0651 Prosjektering nytt renseanlegg

Strengere krav fra 2026, det avsettes 200 000 til prosjektering i 2024

0652 Vannledninger Tolga vest (ovf)

Det er behov for utbedringer av ledningsnett på Tolga vest. Prosjektet startet i 2022, videreføres i 2023 og sluttføres i 2024 med en investering på 400 000

0656 Ny vannledning Erlia

Dagens vannledning til Erlia er en gammel eternittledning som snart bør skiftes.

Totalt 3,5 km trase med 8 vannkummer.

Kostnad anslått til kr: 6.900.000,-. 2024: 2 500 000, 2025: 2 200 000, 2026: 2 200 000

0657 Tak – høydebasseng på vestsiden (Hamran)

Det er behov for å legge nytt tak på høydebassenget på vestsiden. Anslått kostnad 2023: kr 200 000,-

0658 Rehabilitering avløpsnett

Nødvendig rehabilitering og sanering 2024: 300 000, 2025: 300 000, 2026: 300 000.

6. Vedlegg

6.1 Budsjettskjemaer

6.1.1 Bevilgningsoversikt drift, §5-4 første ledd

	<i>Regnskap</i>	<i>Budsjett</i>	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
1 Rammetilskudd	88 382	88 796	95 132	94 932	95 087	95 088
2 Inntekts- og formueskatt	36 634	35 645	37 545	37 545	37 545	37 545
3 Eiendomsskatt	5 464	5 900	7 406	7 406	7 431	7 431
4 Andre generelle driftsinntekter	8 628	7 510	19 597	18 467	16 858	15 935
5 Sum generelle driftsinntekter	139 108	137 851	159 680	158 350	156 921	155 999
6 Sum bevilgninger drift, netto	118 411	126 175	139 795	138 195	137 446	137 424
7 Avskrivninger	10 380	10 308	10 380	10 380	10 380	10 380
	507	0				
8 Sum netto driftsutgifter	128 791	136 483	150 175	148 575	147 826	147 804
9 Brutto driftsresultat	10 317	1 368	9 505	9 775	9 095	8 195
10 Renteinntekter	379	150	400	440	440	440
11 Utbytter	49	50	70	70	50	50
12 Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0	0
13 Renteutgifter	3 045	2 720	7 000	6 500	6 000	5 300
14 Avdrag på lån	9 446	9 600	10 000	10 000	9 200	9 000
15 Netto finansutgifter	-12 063	-12 120	-16 530	-15 990	-14 710	-13 810
16 Motpost avskrivninger	10 380	10 308	10 380	10 380	10 380	10 380
17 Netto driftsresultat	8 634	-444	3 355	4 165	4 765	4 765
Netto driftsresultat i % av driftsinntekter:	6,2	-0,3	2,1	2,6	3,0	3,1
Disponering eller dekning av netto driftsresultat						
18 Overføring til investering	-483	-441	-440	-450	-450	-450
19 Avsetninger til bundne driftsfond	-4 034	-115	-115	-115	-115	-115
20 Bruk av bundne driftsfond	3 328	0	0	0	0	0
21 Avsetninger til disposisjonsfond	-7 705	0	-4 200	-4 200	-4 200	-4 200
22 Bruk av disposisjonsfond	260	1 000	1 400	600	0	0
23 Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
24 Sum disponeringer eller dekning av netto drift	-8 634	444	-3 355	-4 165	-4 765	-4 765
25 Fremført til inndecking i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0	0

6.1.2 Bevilgingsoversikt drift pr sektor jfr § 5-4 2. ledd

Budsjettet vedtas netto på sektornivå.

I tabellen nedenfor framgår hvert enkelt område sin prosentvise andel av total ramme, og fordelingen utover i planperioden er basert på samme prosentandel.

I regnskapet er utgifter til debet mens inntekter er til kredit. Det som presenteres på de fleste områdene er derfor en netto utgift. Pensjon er til kredit på grunn av positivt premieavvik/amortisering. Kreditbeløpet på VAR-området viser hvor mye av beregnede interne kostnader som går med til å produsere selvkost-tjenestene.

<i>(Tall i hele 1000 kr)</i>	Budsjett		Økonomiplan			Revidert		Regnskap
	2023	2024	2025	2026	budsjett 2022	Budsjett 2022	2021	
Politisk	1,9	2 624	2 594	2 580	2 579	2 445	2 445	2 500
Rådmann og Stab	6,8	9 475	9 367	9 316	9 314	8 620	8 570	9 304
Felleskostnader	5,2	7 227	7 144	7 106	7 104	6 558	6 558	6 944
Pensjon	-6,0	-8 431	-8 335	-8 289	-8 288	-2 414	-2 414	-6 818
Sektor - Oppvekst	32,7	45 655	45 132	44 888	44 881	41 209	41 209	38 751
Sektor - Velferd	41,6	58 206	57 540	57 228	57 219	45 648	48 678	51 836
Sektor - Samfunnsutvikling	19,1	26 643	26 338	26 195	26 191	21 907	21 752	20 494
VAR-området	-3,0	-4 154	-4 106	-4 084	-4 084	-2 899	-2 899	-3 610
Kirke og andre trossamfunn	1,8	2 550	2 521	2 507	2 507	2 188	2 188	2 188

Tolga kommune – kommune med tæl

6.1.3 Bevilgningsoversikt investering, jfr §5-5 første ledd

	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
1 Investeringer i varige driftsmidler	22.863.056	19.737.500	16.175.000	13.025.000	2.900.000	2.800.000
2 Tilskudd til andres investeringer	0	0	1.970.000	0	1.250.000	0
3 Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	705.186	440.000	440.000	450.000	450.000	450.000
4 Utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0
5 Avdrag på lån	0	0	0	0	0	0
6 Sum investeringsutgifter	23.568.242	20.177.500	18.585.000	13.475.000	4.600.000	3.250.000
7 Kompensasjon for merverdiavgift	2.516.039	3.627.500	2.725.000	1.524.000	20.000	0
8 Tilskudd fra andre	2.232.947	100.000	0	0	0	0
9 Salg av varige driftsmidler	1.375.252	0	0	0	0	0
10 Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0	0	0
11 Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0	0
12 Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0
13 Bruk av lån	18.306.203	16.010.000	15.420.000	11.501.000	4.130.000	2.800.000
14 Sum investeringsinntekter	24.430.441	19.737.500	18.145.000	13.025.000	4.150.000	2.800.000
15 Videreutlån	1.445.000	4.000.000	4.000.000	4.000.000	4.000.000	4.000.000
16 Bruk av lån til videreutlån	1.445.000	4.000.000	4.000.000	4.000.000	4.000.000	4.000.000
17 Avdrag på lån til videreutlån	712.035	750.000	750.000	750.000	750.000	750.000
18 Mottatte avdrag på videreutlån	1.552.363	750.000	750.000	750.000	750.000	750.000
19 Netto utgifter videreutlån	-840.328	0	0	0	0	0
20 Overføring fra drift	-483.475	-440.000	-440.000	-450.000	-450.000	-450.000
21 Avsetninger til bundne investeringsfond	1.214.568	0	0	0	0	0
22 Bruk av ubundet investeringsfond	-912.833	0	0	0	0	0
23 Avsetninger til ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0	0
24 Bruk av ubundet investeringsfond	-826.936	0	0	0	0	0
25 Dekning av tidligere års udekket beløp	2.711.203	0	0	0	0	0
26 Sum overføring fra drift og netto avsetninger	1.702.527	-440.000	-440.000	-450.000	-450.000	-450.000
27 Fremført til inndekning i senere år	0	0	0	0	0	0

Tolga kommune – kommune med tæl

6.1.4 Bevilgningsoversikt investering pr. prosjekt 2023-2026

Investeringsprosjekt	År	Investeringsramme	Lån	Tilskudd	Fond	MVA	Salg anleggsmidler
0110 DIGITALISERING BYGGESAKSARKIV	2023	100.000	80.000	0	0	20.000	0
0111 BIBLIOTEK SELVBETJENTLØSNING	2023	400.000	320.000	0	0	80.000	0
0200 REHABILITERING SLØYDSAL TOLGA SKOLE	2023	400.000	320.000	0	0	80.000	0
0220 IKT SKOLENE/BARNEHAGENE	2023	200.000	160.000	0	0	40.000	0
0257 UTEOMRÅDE VINGELEN SKOLE	2023	650.000	520.000	0	0	130.000	0
0300 TOLGA OMSORGSTUN UTBEDRINGER	2023	2.500.000	2.000.000	0	0	500.000	0
0503 SKIFTE TAKSPON VINGELEN KIRKE	2023	1.970.000	1.970.000	0	0	-	0
0515 REHABILITERING SVØMMEHALL/IDRETTSHALL	2023	200.000	160.000	0	0	40.000	0
0535 DAMANLEGG/DEMNING STORE TALLSJØ	2023	200.000	160.000	0	0	40.000	0
0545 FERDIGSTILLELSE UTEOMRÅDE TOLGA BARNEHAGE/S	2023	400.000	320.000	0	0	80.000	0
0625 OMBYGGING KOMMUNEHUSET OVF + DEL 2	2023	5.675.000	4.540.000	0	0	1.135.000	0
0627 SYKKELSTI KÅSDALEN	2023	400.000	320.000	0	0	80.000	0
0668 TOLGENSLI INFRASTRUKTUR	2023	500.000	400.000	0	0	100.000	0
0678 INFRASTRUKTURILTAK TOLGA SENTRUM ØST	2023	2.000.000	1.600.000	0	0	400.000	0
SUM 2023		15.595.000	12.870.000	-	-	2.725.000	-
0110 DIGITALISERING BYGGESAKSARKIV	2024	350.000	280.000	0	0	70.000	0
0200 INVENTAR UNGDOMS-/MELLOMTRINN	2024	100.000	80.000	0	0	20.000	0
0220 IKT SKOLENE/BARNEHAGENE	2024	100.000	80.000	0	0	20.000	0
0257 TRAFIKKSIKKERHETSTILTAK VINGELEN SKOLE	2024	400.000	320.000	0	0	80.000	0
0300 TOLGA OMSORGSTUN UTBEDRINGER	2024	1.750.000	1.400.000	0	0	350.000	0
0306 TOLGA OMSORGSTUN NYE SENGER	2024	125.000	100.000	0	0	25.000	0
0309 UTBEDRINGER HELSEHUSET	2024	1.000.000	800.000	0	0	200.000	0
0401 ELBIL TEKNISK DRIFT	2024	150.000	150.000	0	0	-	0
0401 NY TRAKTOR	2024	625.000	625.000	0	0	-	0
0500 DØLMOTUNET, RESTAURERING LÅVE/SAUEFJØS	2024	625.000	500.000	0	0	125.000	0
0544 TILPASNING HC-BASEN	2024	150.000	120.000	0	0	30.000	0
0546 FREKVENNSTYRTE VIFTER TOLGA SKOLE	2024	400.000	320.000	0	0	80.000	0
0621 GATELYS NÆRINGSOMRÅDET	2024	150.000	120.000	0	0	30.000	0
0677 GATELYS LED + TOLGA ØST	2024	970.000	776.000	0	0	194.000	0
0681 OPPGRADERING KOMMUNALE VEIER	2024	1.500.000	1.200.000	0	0	300.000	0
SUM 2024		8.395.000	6.871.000	-	-	1.524.000	-
0220 IKT SKOLENE/BARNEHAGENE	2025	100.000	80.000	0	0	20.000	0
0503 RESTAURERING ORGEL VINGELEN KIRKE	2025	1.250.000	1.250.000	0	0	-	0
SUM 2025		1.350.000	1.330.000	-	-	20.000	-
SUM 2026		-	-	-	-	-	-

Tolga kommune – kommune med tæl

6.1.5 Investeringsbudsjett 2023-2026, VAR (selvkost)

Investeringsprosjekt VAR (selvkost)	År	Investerings- ramme	Lån	Tilskudd	Fond	MVA	Salg anleggs- midler
REHABILITERING VANNKUMMER/REDUKSJONSVENT	2023	800.000	800.000	-	-	-	-
RESERVEVANSKILDE	2023	250.000	250.000	-	-	-	-
VANNLEDNINGER TOLGA VEST	2023	600.000	600.000	-	-	-	-
REHABILITERING AVLØPSNETT	2023	300.000	300.000	-	-	-	-
SOLCELLEANLEGG TAK VANNBEHANDLINGSANLEGG	2023	200.000	200.000	-	-	-	-
LEDNINGSNETT SJUKEHUSMOEN/KRÅKMOEN	2023	400.000	400.000	-	-	-	-
SUM 2023		2.550.000	2.550.000	-	-	-	-
REHABILITERING VANNKUMMER/REDUKSJONSVENT	2024	300.000	300.000	-	-	-	-
VANN OG AVLØP BRUGATA	2024	730.000	730.000	-	-	-	-
PROSJEKTERING NYTT RENSEANLEGG	2024	200.000	200.000	-	-	-	-
VANNLEDNINGER TOLGA VEST	2024	400.000	400.000	-	-	-	-
NY VANNLEDNING ERLIA	2024	2.500.000	2.500.000	-	-	-	-
TAK HØYDEBASSENG HAMRAN	2024	200.000	200.000	-	-	-	-
REHABILITERING AVLØPSNETT	2024	300.000	300.000	-	-	-	-
SUM 2024		4.630.000	4.630.000	-	-	-	-
REHABILITERING VANNKUMMER	2025	300.000	300.000	-	-	-	-
NY VANNLEDNING ERLIA	2025	2.200.000	2.200.000	-	-	-	-
REHABILITERING AVLØPSNETT	2025	300.000	300.000	-	-	-	-
SUM 2025		2.800.000	2.800.000	-	-	-	-
REHABILITERING VANNKUMMER	2026	300.000	300.000	-	-	-	-
NY VANNLEDNING ERLIA	2026	2.200.000	2.200.000	-	-	-	-
REHABILITERING AVLØPSNETT	2026	300.000	300.000	-	-	-	-
SUM 2026		2.800.000	2.800.000	-	-	-	-

6.1.6 Oversikt og utvikling langsiktig gjeld

	UB 2021	UB 2022	Renter 2022	Avdrag 2022	Renter 2023	Avdrag 2023	Renter 2024	Avdrag 2024	Renter 2025	Avdrag 2025	Renter 2026	Avdrag 2026	PR 31.08.22
ALLE	0	0											
KLP KOMMUNEKREDITT 83175047681	363 656	272 748	5 763	90 908	7 870	90 908	5 022	90 908	2 143	90 932	-	-	3,15 % Flytende
KLP KOMMUNEKREDITT 83175053746	407 400	203 696	5 596	203 704	4 819	203 696	-	-	-	-	-	-	3,15 % Flytende
KLP KOMMUNEKREDITT 83175161956	339 178	0	4 067	339 178	5 839	339 166	2 662	339 166	-	-	-	-	3,15 % Flytende
KLP KOMMUNEKREDITT 83175477570	7 748 330	7 438 396	167 671	309 934	231 862	309 934	222 145	309 934	212 299	309 934	202 573	309 934	3,15 % Flytende
KLP KOMMUNEKREDITT 83175477562	801 000	534 000	15 724	267 000	14 712	267 000	6 310	267 000	-	-	-	-	3,15 % Flytende
KLP KOMMUNEKREDITT 83175698305	38 500 000	37 500 000	648 720	1 000 000	631 760	1 000 000	614 800	1 000 000	597 840	1 000 000	580 880	1 000 000	1,70 % Fast til 05.04.2030
KLP KOMMUNEKREDITT 8317571126	9 750 000	9 625 000	142 719	125 000	139 025	125 000	135 329	125 000	131 634	125 000	127 940	125 000	1,48 % Fast til 07.12.2027
KLP KOMMUNEKREDITT 83175842953	20 799 715	20 273 139	353 118	526 576	611 246	526 576	623 069	526 576	604 904	526 576	589 258	526 576	3,13 % Flytende
KOMM.BANKEN NR 20110704F	15 998 720	13 865 580	339 879	2 133 140	546 630	2 133 140	458 696	2 133 140	356 496	2 133 140	265 095	2 133 140	2,82 % Flytende
KOMM.BANKEN 20070487F	5 118 040	4 752 460	135 217	365 580	195 744	365 580	178 432	365 580	156 705	365 580	138 200	365 580	2,69 % Fast til 25.11.2022
KOMM.BANKEN 20150230	29 616 980	27 477 880	927 990	2 139 100	1 176 896	2 139 100	1 094 623	2 139 100	1 060 503	2 139 100	1 040 576	2 139 100	2,88 % Flytende
KOMM.BANKEN 20150733	5 339 020	5 078 580	123 892	260 440	210 902	260 440	209 203	260 440	198 617	260 440	193 310	260 440	3,08 % Flytende
KOMM.BANKEN 20170679	13 269 560	12 759 200	309 459	510 360	522 623	510 360	498 655	510 360	454 402	510 360	423 868	510 360	3,02 % Flytende
KOMM.BANKEN 20180602	32 567 920	31 361 700	868 795	1 206 220	836 317	1 206 220	806 056	1 206 220	773 488	1 206 220	740 920	1 206 220	2,70 % Fast til 18.12.2028
KOMM.BANKEN 20220250	0	0	-	-	663 906	536 660	700 440	536 660	660 596	536 660	614 416	536 660	4,37 % Flytende
HUSBANKEN 11446819-2 HVP	28 268	0	1	28 268	-	-	-	-	-	-	-	-	0,87 % Flytende
HUSBANKEN 114910397/1/1 VUTLÅN	149 826	103 725	1 727	46 101	3 156	46 104	1 453	46 101	98	11 525	-	-	1,84 % Flytende
HUSBANKEN LÅNENR. 11495262	650 000	600 000	8 491	50 000	21 135	50 000	19 416	50 000	16 722	50 000	14 533	50 000	1,46 % Flytende
HUSBANKEN LÅNENR 11503633	808 715	738 708	6 843	70 007	22 711	69 368	24 241	70 322	20 190	71 319	17 100	72 300	2,69 % Flytende
HUSBANKEN LÅNENR 11516254	1 504 368	1 408 400	14 282	95 968	48 943	95 567	49 279	96 881	43 005	98 252	38 203	99 607	1,18 % Flytende
HUSBANKEN LÅNENR 11520634	1 418 508	1 290 100	15 696	128 408	44 761	127 970	40 131	129 742	33 672	131 560	28 244	133 383	1,93 % Flytende
HUSBANKEN LÅNENR 11528997/1/1	857 528	795 037	7 008	62 491	22 518	61 340	26 898	62 180	22 853	63 070	19 977	69 933	2,29 % Flytende
HUSBANKEN LÅNENR 11532152/1/1	706 556	658 139	9 255	48 417	23 245	48 574	21 575	49 247	18 793	49 936	16 535	50 628	1,84 % Flytende
HUSBANKEN LÅNENR 11535055/5	1 128 475	1 056 933	14 809	71 942	37 390	71 718	34 932	72 710	30 670	73 728	27 243	74 750	1,84 % Flytende
HUSBANKEN LÅNENR. 1153975/1/1 UTLÅN	1 686 539	1 593 112	18 236	93 427	54 953	92 818	53 682	94 098	47 547	95 425	42 828	96 742	1,42 % Flytende
HUSBANKEN LÅNENR. 1154026/3/1 UTLÅN	1 065 714	1 010 786	14 043	54 928	35 888	54 927	34 022	55 687	30 393	56 467	27 552	57 249	1,84 % Flytende
HUSBANKEN LÅNENR 11543367	1 907 499	1 815 617	16 321	91 882	56 547	89 472	63 329	90 690	55 994	92 002	50 985	93 255	2,69 % Flytende
HUSBANKEN LÅNENR 11544330	2 000 000	1 908 244	17 557	91 756	54 558	88 449	67 299	89 644	59 490	90 958	54 346	92 188	2,29 % Flytende
HUSBANKEN LÅNENR 11545162	1 500 000	1 434 424	34 491	65 576	53 409	66 451	47 440	67 446	43 393	68 348	40 005	69 298	1,35 % Flytende
	194 531 515	194 531 515	4 227 310	10 475 911	6 277 365	10 976 538	6 039 139	10 784 832	5 632 447	10 156 532	5 294 337	10 066 343	

6.2 Gebyr og betalingssatser

Gebyr og betalingssatser	Satser	Nye satser
Skoler	2022	2023
SFO Foreldrebetaling	1 – 4 timer: kr 435,- 4 – 9 timer: kr 1015,- 10 – 14 timer: kr 1740,- 15 – 19 timer: kr 2465,- 20 – 21 timer: kr 2900,-	(Forbehold om at nye vedtekter kan påvirke antall satser): 1 – 4 timer: kr 440,- 4 – 9 timer: kr 1025,- 10 – 14 timer: kr 1755,- 15 – 19 timer: kr 2485,- 20 – 21 timer: kr 2940,-
SFO Foreldrebetaling Kjøp av ekstra dag	Kr 300- pr dag	Kr 350,- pr dag
SFO Foreldrebetaling Matpenger	Måltidsbetaling for elever med gratis SFO og som ønsker å delta ved måltid i SFO: Kr 15,- pr måltid	Måltidsbetaling for elever med gratis SFO og som ønsker å delta ved måltid i SFO: Kr 20,- pr måltid
SFO Foreldrebetaling	Det betales for 10 måneder pr år. Ingen søskenmoderasjon. Matpenger kommer i tillegg.	Det betales for 11 måneder pr år. Ingen søskenmoderasjon. Matpenger kommer i tillegg.
Reduksjon av foreldrebetaling	Ordningen går ut på at ingen skal betale mer enn 6 prosent av den samlede inntekten til husholdningen. Begrenset oppad til maksimalprisen (kr.2900) for foreldrebetalingen. Foreldre/foresatte kan søke om å få redusert pris for barn i 1. og 2. klasse. Gjelder ikke matpenger og kjøp av ekstra dager.	Ordningen går ut på at ingen skal betale mer enn 6 prosent av den samlede inntekten til husholdningen. Begrenset oppad til maksimalprisen (kr.2940) for foreldrebetalingen. Foreldre/foresatte kan søke om å få redusert pris for barn i 1. og 2. klasse. Gjelder ikke matpenger og kjøp av ekstra dager. Barn i 1.klasse gratis sfo 12 timer pr uke fra 2022/23.
Kulturskolen	Satser 2022:	Nye satser 2023:
Kulturskolen	Undervisning: kr 1.650,- pr semester	Undervisning: kr. 1.750,- pr semester
Kulturskolen	Undervisning i stor gruppe (judo): Kr 800,- per semester	Undervisning i stor gruppe (judo): kr 850,- pr semester
Kulturskolen	Musikk fra livets begynnelse: kr 1000,- for 10 ukers kurs	Musikk fra livets begynnelse: kr 1100,- for 10 ukers kurs
Kulturskolen	De som blir tatt opp som elever forplikter seg økonomisk for et halvt år. Du blir betraktet som elev inntil ny skriftlig oppsigelse av plassen foreligger. Frist for	De som blir tatt opp som elever forplikter seg økonomisk for et halvt år. Du blir betraktet som elev inntil ny skriftlig oppsigelse av plassen

Tolga kommune – kommune med tæl

	oppsigelse: høst 15. juni. Vår 15. desember	foreligger. Frist for oppsigelse: høst 15. juni. Vår 15. desember
Kulturskolen	Søskenmoderasjoner tas inn fra 2.disiplin i familien. 1.elevplass full pris 2.elevplass 25 % reduksjon 3.elevplass 25 % reduksjon 4., 5. etc. 25 % reduksjon	Søskenmoderasjoner tas inn fra 2.disiplin i familien. 1.elevplass full pris 2.elevplass 25 % reduksjon 3.elevplass 25 % reduksjon 4., 5. etc. 25 % reduksjon
Kulturskolen	Instrumentleie: kr 250,- pr semester. Det gis ingen reduksjon ved leie av flere instrument i familien	Instrumentleie: kr 250,- pr semester. Det gis ingen reduksjon ved leie av flere instrument i familien.
Barnehage	Satser fra aug 2022:	Nye satser 2023:
Foreldrebetalingssatser	<u>Heldagstilbud:</u> 5 dager pr uke kr.3.050,- 4 dager pr uke kr.2.930,- 3 dager pr uke kr.2.200,-	<u>Heldagstilbud:</u> 5 dager pr uke kr.3.000,- 4 dager pr uke kr.2.880,- 3 dager pr uke kr.2.160,-
Foreldrebetaling	For alle barnehageplassene betales det for 11 måneder pr år. (Det betales halv sats juli og august måned).	For alle barnehageplassene betales det for 11 måneder pr år. (Det betales halv sats juli og august måned).
Søskenmoderasjon	Det er 30 % reduksjon i betalingen for 2.barn og 50 % for 3.barn eller flere barn. Kjøp av en enkelt dag for et barn koster kr 200,- pr dag. Ingen søskenmoderasjon.	Det er 30 % reduksjon i betalingen for 2.barn og 50 % for 3.barn. Fra 1. august gratis. Kjøp av en enkelt dag for et barn koster kr 200,- pr dag. Ingen søskenmoderasjon.
Reduksjon av foreldrebetaling	Ordningen går ut på at ingen skal betale mer enn 6 prosent av den samlede inntekten til husholdningen. Begrenset oppad til maksimalprisen (kr.3.050,-) for foreldrebetalingen. Foreldre/foresatte kan søke om å få 20 timer gratis oppholdstid for alle 3-, 4- og 5-åringer, og barn med utsatt skolestart, når husholdningens samlede skattepliktige kapital- og personinntekt er under Kr.607.750,- (gjelder fra 1.august 2022).	Ordningen går ut på at ingen skal betale mer enn 6 prosent av den samlede inntekten til husholdningen. Begrenset oppad til maksimalprisen (kr.3.000) for foreldrebetalingen Foreldre/foresatte kan søke om å få 20 timer gratis oppholdstid for alle 2-, 3-, 4- og 5-åringer, og barn med utsatt skolestart, når husholdningens samlede skattepliktige kapital- og personinntekt er under Kr.xxx.xxx,- (gjelder fra 01.januar 2023).
Matpenger	5 dager pr uke kr 350,- 4 dager pr uke kr 280,- 3 dager pr uke kr 210,-	5 dager pr uke kr 350,- 4 dager pr uke kr 280,- 3 dager pr uke kr 210,-
Pleie- og omsorgstjenester	Satser 2022:	Nye satser 2023:
Pleie- og omsorgstjenester	Langtidsopphold i sykehjem:	Langtidsopphold i sykehjem:

Tolga kommune – kommune med tæl

	Kommunen krever egenbetaling i henhold til maksimumssatser fastsatt av statlige myndigheter i FOR-2011-12-16-1349 «Forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester» Enslige m/egen bolig gis fradrag for boutgifter i 6 mnd. etter vedtak om langtidsplass.	Kommunen krever egenbetaling i henhold til maksimumssatser fastsatt av statlige myndigheter i FOR-2011-12-16-1349 «Forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester» Enslige m/egen bolig gis fradrag for boutgifter i 6 mnd. etter vedtak om langtidsplass.
Pleie- og omsorgstjenester	Korttidsopphold i sykehjem: Kommunen krever egenbetaling i henhold til maksimumssatser fastsatt av statlige myndigheter i FOR-2011-12-16-1349 «Forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester»	Korttidsopphold i sykehjem: Kommunen krever egenbetaling i henhold til maksimumssatser fastsatt av statlige myndigheter i FOR-2011-12-16-1349 «Forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester»
Pleie- og omsorgstjenester	Leie trygghetsalarm: Leiesatsen settes til kr 350,- pr måned	Leie trygghetsalarm: Leiesatsen fortsetter med kr 350,- pr måned
Pleie- og omsorgstjenester	Middagslevering til hjemmeboende: Pris pr middag settes til kr 90,- Tørr-mat til beboere omsorgsleilighet (frokost-kveldsmat inkl. drikke): 70,- Kr 170,- pr døgn for all mat og drikke hele året.	Middagslevering til hjemmeboende: Pris pr middag settes til kr 100,- Tørr-mat til beboere omsorgsleilighet (frokost,lunsj,kveldsmat, kaffebrød, frukt, inkl.drikke): 100,- Kr 200,- pr døgn for all mat og drikke hele året beboere i omsorgsleiligheter
Pleie- og omsorgstjenester	Hjemmehjelp (Praktisk bistand): Abonnement: Inntekt under 2 G: Maksimumssats fastsatt i FOR-2011-12-16-1349 «Forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester»	Hjemmehjelp (Praktisk bistand): Abonnement: Inntekt under 2 G: Maksimumssats fastsatt i FOR-2011-12-16-1349 «Forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester»
Pleie- og omsorgstjenester	Tilfeldige rekvirenter praktisk bistand (hjemmehjelp praktisk bistand) Kr 200,- pr time	Tilfeldige rekvirenter praktisk bistand (hjemmehjelp praktisk bistand) Kr 250,- pr time
Pleie- og omsorgstjenester	Kr 210,- pr dag (dagtilbud demente hjemmeboende)	Kr 210,- pr dag (dagtilbud demente hjemmeboende)

Tolga kommune – kommune med tæl

Alkohol	Satser 2022:	Nye satser 2023
Skjenkeavgift alkohol enkeltanledninger (iht til lov, forskrift og kommunens alkoholpolitiske handl plan vedtatt gjeldende for 2020-2024)	Enkeltanledning åpent arrangement: kr 380,- Enkeltanledning lukket arrangement (personlig inviterte gjester): kr 280,- Utvidet skjenketid/ skjenkested (for innehavere av alminnelig skjenkebevilling): kr 380,-	Satsene fra 2022 videreføres i 2023.
Vilt	Satser 2022:	Nye satser 2023:
Fellingsavgifter hjortevilt (iht maks. satser fra Nasjonalbudsjett/Mdir)	Fastsetting av Fellingsavgifter Hjordtevtlt for 2022/2023 er delegert til Viltnemda. (iht maks. satser fra Nasjonalbudsjett).	Fastsetting av Fellingsavgifter Hjordtevtlt for 2022/2023 er delegert til Viltnemda. (iht maks. satser fra Nasjonalbudsjett)
Kulturkontoret	Nye satser 2022:	Nye satser 2023:
Lavvo	Etter særskilt avtale	Etter særskilt avtale
Dølmotunet	Nye satser 2022:	Nye satser 2022:
Våningshuset	Private lag og lukkede arrangementer; kr. 1.000,- (uten vask) kr. 1.400,- (med vask) Prisene inkluderer krus og dekketøy, som må ryddes og settes i oppvaskmaskin etter bruk.	Private lag og lukkede arrangementer; kr. 1.050,- (uten vask) kr. 1.450,- (med vask) Prisene inkluderer krus og dekketøy, som må ryddes og settes i oppvaskmaskin etter bruk.
Våningshuset	Mindre møter; kr. 400,- (uten vask) kr. 650,- (med vask) Prisene inkluderer krus og dekketøy, som må ryddes og settes i oppvaskmaskin etter bruk.	Mindre møter; kr. 400,- (uten vask) kr. 650,- (med vask) Prisene inkluderer krus og dekketøy, som må ryddes og settes i oppvaskmaskin etter bruk.
Fjøset (med toalettanlegg)	Private lag; kr. 700,- (uten vask) kr. 1.000,- (med vask) Oppvarming avtales i hvert enkelt tilfelle, og kommer i tillegg til utleieprisen.	Private lag; kr. 750,- (uten vask) kr. 1.050,- (med vask) Oppvarming avtales i hvert enkelt tilfelle, og kommer i tillegg til utleieprisen.
Fjøset (med toalettanlegg)	Arrangementer; Pris avtales særskilt. Oppvarming avtales i hvert enkelt tilfelle, og kommer i tillegg til utleieprisen.	Arrangementer; Pris avtales særskilt. Oppvarming avtales i hvert enkelt tilfelle, og kommer i tillegg til utleieprisen.
Låven (med toalettanlegg)	Private lag; kr. 700,- (uten vask) kr. 1.000,- (med vask)	Private lag; kr. 750,- (uten vask) kr. 1.050,- (med vask)

Tolga kommune – kommune med tæl

	Oppvarming avtales i hvert enkelt tilfelle, og kommer i tillegg til utleieprisen.	Oppvarming avtales i hvert enkelt tilfelle, og kommer i tillegg til utleieprisen.
Låven (med toalettanlegg)	Arrangementer; Pris avtales særskilt. Oppvarming avtales i hvert enkelt tilfelle, og kommer i tillegg til utleieprisen.	Arrangementer; Pris avtales særskilt. Oppvarming avtales i hvert enkelt tilfelle, og kommer i tillegg til utleieprisen.
Eldhuset (med toalettanlegg)	Aktiviteter; kr. 300,- (uten vask) kr. 450,- (med vask)	Aktiviteter; kr. 300,- (uten vask) kr. 450,- (med vask)
Utstillingslokaler Dølmotunet (inkl. toalettanlegg)	Aktiviteter, utstillinger, lukkede arrangementer; kr. 1000,- (uten vask) kr. 1400,- (med vask) Leie over flere dager etter særskilt avtale.	Aktiviteter, utstillinger, lukkede arrangementer; kr. 1050,- (uten vask) kr. 1450,- (med vask) Leie over flere dager etter særskilt avtale.
Parkområdet Dølmotunet, inkl. toalettanlegg	Grunnpris arrangementer; kr. 1700,- Ved inntektsbringende arrangementer kommer i tillegg til grunnpris, prosenter av billettinntekter eller omsetning. Leietaker står for all opprydding etter arrangementet.	Grunnpris arrangementer; kr. 1700,- Ved inntektsbringende arrangementer kommer i tillegg til grunnpris, prosenter av billettinntekter eller omsetning. Leietaker står for all opprydding etter arrangementet.
Scenegulv	Etter særskilt avtale	Etter særskilt avtale
Scenetak	Etter særskilt avtale	Etter særskilt avtale
Trosser	Etter særskilt avtale	Etter særskilt avtale
Tolga kulturhus - Vidarheim	Nye satser 2022:	Nye satser 2022:
Vidarheimsalen:	Kurs, møter - ikke inntektsbringende virksomhet. Leietid inntil 4 timer: kr. 1000,-.	Kurs, møter - ikke inntektsbringende virksomhet. Leietid inntil 4 timer: kr. 1000,-.
	Kurs, møter - ikke inntektsbringende virksomhet. Leietid over 4 timer: kr. 1300,-.	Kurs, møter - ikke inntektsbringende virksomhet. Leietid over 4 timer: kr. 1300,-.
	Øvinger. Leietid inntil 4 timer: kr. 800,-.	Øvinger. Leietid inntil 4 timer: kr. 800,-.
	Øvinger. Leietid over 4 timer: kr. 1100,-.	Øvinger. Leietid over 4 timer: kr. 1100,-.
	Ideelle organisasjoner og artister med billettsalg + 15 % av billettsalg. Leietid inntil 4 timer: kr. 2000,-.	Ideelle organisasjoner og artister med billettsalg + 15 % av billettsalg. Leietid inntil 4 timer: kr. 2000,-.
	Ideelle organisasjoner og artister med billettsalg + 15 %	Ideelle organisasjoner og artister med billettsalg + 15 %

Tolga kommune – kommune med tæl

	% av billettsalg. Leietid over 4 timer: kr. 3000,-.	av billettsalg. Leietid over 4 timer: kr. 3000,-.
	Næringsvirksomhet med billettsalg + 15 % av billettsalg. Leietid inntil 4 timer: kr. 4000,-.	Næringsvirksomhet med billettsalg + 15 % av billettsalg. Leietid inntil 4 timer: kr. 4000,-.
	Næringsvirksomhet med billettsalg + 15 % av billettsalg. Leietid inntil 4 timer: kr. 5000,-.	Næringsvirksomhet med billettsalg + 15 % av billettsalg. Leietid inntil 4 timer: kr. 5000,-.
	Salgsfremmende utstillinger/demonstrasjoner. Pr. dag: kr. 5000,-.	Salgsfremmende utstillinger/demonstrasjoner. Pr. dag: kr. 5000,-.
	Private fester og seremonier: Kr. 2000,-.	Private fester og seremonier: Kr. 2000,-.
	Halvårsleie. En fast dag i uka: kr. 9000,-.	Halvårsleie. En fast dag i uka: kr. 9000,-.
	Helårsleie. En fast dag i uka: kr. 16.000,-.	Helårsleie. En fast dag i uka: kr. 16.000,-.
Harpa	Kurs, møter - ikke inntektsbringende virksomhet. Leietid inntil 4 timer: kr. 500,-.	Kurs, møter - ikke inntektsbringende virksomhet. Leietid inntil 4 timer: kr. 500,-.
	Kurs, møter - ikke inntektsbringende virksomhet. Leietid over 4 timer: kr. 650,-.	Kurs, møter - ikke inntektsbringende virksomhet. Leietid over 4 timer: kr. 650,-.
	Øvinger. Leietid inntil 4 timer: kr. 400,-.	Øvinger. Leietid inntil 4 timer: kr. 400,-.
	Øvinger. Leietid over 4 timer: kr. 550,-.	Øvinger. Leietid over 4 timer: kr. 550,-.
	Halvårsleie. En fast dag i uka: kr. 4500,-.	Halvårsleie. En fast dag i uka: kr. 4500,-.
Skjold	Kurs, møter - ikke inntektsbringende virksomhet. Leietid inntil 4 timer: kr. 500,-.	Kurs, møter - ikke inntektsbringende virksomhet. Leietid inntil 4 timer: kr. 500,-.
	Kurs, møter - ikke inntektsbringende virksomhet. Leietid over 4 timer: kr. 650,-.	Kurs, møter - ikke inntektsbringende virksomhet. Leietid over 4 timer: kr. 650,-.
	Private arrangementer – ikke inntektsbringende virksomhet: Leietid inntil 4 timer: kr. 1000,-.	Private arrangementer – ikke inntektsbringende virksomhet: Leietid inntil 4 timer: kr. 1000,-.
	Private arrangementer – ikke inntektsbringende virksomhet: Leietid over 4 timer: kr. 1300,-.	Private arrangementer – ikke inntektsbringende virksomhet: Leietid over 4 timer: kr. 1300,-.

Tolga kommune – kommune med tæl

Svulthin	Leie av kjøkken i forbindelse med kurs, møter og øvinger: kr. 500,-.	Leie av kjøkken i forbindelse med kurs, møter og øvinger: kr. 500,-.
	Leie av kjøkken i forbindelse med arrangementer: kr. 700,-.	Leie av kjøkken i forbindelse med arrangementer: kr. 700,-.
Lager	Kr. 500 pr kvm	Kr. 500 pr kvm
Utstyr og rigging	Nystemt flygel: kr. 3000	Nystemt flygel: kr. 3000
	Billettsalg før arrangementer: kr. 675,-.	Billettsalg før arrangementer: kr. 675,-.
	Stoler og bord: kr. 200,-.	Stoler og bord: kr. 200,-.
	Stoler og bord – Full rigg opp og ned på flatt gulv i salen: kr. 1800,-.	Stoler og bord – Full rigg opp og ned på flatt gulv i salen: kr. 1800,-.
	Lydanlegg. Pr. forestilling: kr. 4000,-.	Lydanlegg. Pr. forestilling: kr. 4000,-.
	Lysrigg. Pr. forestilling: kr. 1500,-.	Lysrigg. Pr. forestilling: kr. 1500,-.
	Lyd/lystekniker: Egen avtale med teknikker.	Lyd/lystekniker: Egen avtale med teknikker.
<p>Prisene gjelder standard utrustning uten teknikere. I standard utrustning inngår: Etterklangsanlegg, mikrofon, mygg, prosjektor og enkel lysrigg. Bruk av tilleggsutstyr og teknikere avklares for hvert enkelt arrangement. Ved innleie med billettsalg, skal Tolga kulturhus – Vidarheim ha 15 % av billettinntektene. Billettsalg før arrangementer faktureres med kr. 675,-. Vidarheimsalen leies i utgangspunktet ut med amfiet ute. Dersom leietaker ønsker flatt gulv, kommer det et tillegg på kr. 1800,- i leieprisen.</p>		
Bibliotek	Satser 2022:	Nye Satser 2023:
Varselgebyr:	1. gangs varsel: Gratis 2. gangs varsel: Kr. 30,- 3. gangs varsel: Kr. 50,- Gratis 1. og 2. gangs varsel for barn til og med 10. trinn. Tapt bok erstattes med den enkelte boks pris.	1. gangs varsel: Gratis 2. gangs varsel: Kr. 40,- 3. gangs varsel: Kr. 60,- Gratis 1. og 2. gangs varsel for barn til og med 10. trinn. Tapt bok erstattes med den enkelte boks pris. Fra og med 2004: vil en gå bort fra purregebyr og kun benytte <i>Tapt bok erstattes med den enkelte boks pris</i>
Gebyrer i hht gebyrforskrift for konsesjons- og delingssaker jf . ny forskrift	Satser 2022:	Nye satser 2023:
Konsesjonssøknader	Gebyr for søknader om konsesjon (ervertstillatelse) etter lov av 28. november 2003 nr. 98 om konsesjon ved ervert av fast eiendom	Gebyr for søknader om konsesjon (ervertstillatelse) etter lov av 28. November 2003 nr. 98 om konsesjon ved ervert av fast eiendom

Tolga kommune – kommune med tæl

	(konsesjonsloven) mv. §2 og §3: kr. 1.700,- pluss 3 promille av gebyrpliktig kjøpe- eller leiesum, til sammen inntil maksimum kr. 5.000,-.	konsesjonsloven) mv. §2 og §3: kr. 2 500,- pluss 3 promille av gebyrpliktig kjøpe- eller leiesum, til sammen inntil maksimum kr. 5.000,-.
	Det skal betales ett gebyr ved søknad om konsesjon for en eiendom selv om der er flere erververe av samme eiendom.	Det skal betales ett gebyr ved søknad om konsesjon for en eiendom selv om der er flere erververe av samme eiendom.
Søknader om delingssamtykke	Søknader om delingssamtykke etter lov om jord av 12. mai 1995 nr. 23 §12 kr. 2 000,- for alle saker.	Søknader om delingssamtykke etter lov om jord av 12. mai 1995 nr. 23 §12 kr. 2 000,- for alle saker.
	Det skal betales ett gebyr selv om søknaden gjelder fradeling av flere tomter eller parseller fra samme eiendom. Det samme gjelder ved såkalte stripeerverv til veiformål og lignende fra flere eiendommer.	Det skal betales ett gebyr selv om søknaden gjelder fradeling av flere tomter eller parseller fra samme eiendom. Det samme gjelder ved såkalte stripeerverv til veiformål og lignende fra flere eiendommer.
Gebyrregulativ for plan- og byggesaksbehandling og oppmålingstjenester	Satser 2023 – se samlet oversikt sist i dokumentet	Satser 2022:
1. Boligbygg inntil 2 etasjer		For nybygg kr. 8.359,-. For nybygg med flere leiligheter betales et tillegg pr. ekstra leilighet/ hybelleilighet kr. 2.790,-.
		For tilbygg, uthus, garasjer o.l. inntil 30 m2 kr. 3.472,-. For overskytende areal kr. 51 pr.m2. Maksimumsgebyr kr. 5.581,-. <i>Når byggesøknad omfatter både hovedbygg og uthus o.l., slik at disse kan behandles under ett, reduseres gebyret med kr. 1.000,-.</i>
2. Hytter		For nybygg kr 8.359,-.
		For tilbygg, uthus, garasjer o.l. inntil 30 m2 kr. 2.790,-. For overskytende areal kr. 51 pr.m2. Maksimumsgebyr kr. 5.581,-

Tolga kommune – kommune med tæl

		<i>Når byggesøknad omfatter både hovedbygg og uthus o.l., slik at disse kan behandles under ett, reduseres gebyret med kr. 1.000,-.</i>
3. Landbruksbygg		Våningshus: Som for boligbygg. Seterhus o.l. kr. 8.359,-. Driftsbygninger (fjøs) inntil 200 m2: Kr. 8.359,-. For overskytende areal: Kr. 51,- pr m2. Maks kr. 12.860,-. Tilbygg driftsbygninger inntil 200 m2: Kr. 3.215,-. For overskytende areal: Kr. 51,- pr. m2. Maks kr. 12.860,-.
		For andre landbruks-bygninger, redskapshus, buer, naust o.l. og tilbygg til slike inntil 30m2: kr. 3.472,-. For overskytende areal kr. 51 pr. m2. Maksimumsgebyr kr. 5.581,-.
4. For alle andre kategorier nybygg, samt tilbygg, påbygg, underbygg og hovedombygging		som ikke kommer inn under pkt 1, 2 eller 3, betales følgende gebyrer etter tiltakets totale bruksareal:
		Tiltaksklasse 1 Første 50 m2: kr. 3.600,-.
		Tiltaksklasse 1 Neste 150 m2 pr. m2 kr. 32,-.
		Tiltaksklasse 1 Overskytende pr. m2 kr. 15,-.
		Tiltaksklasse 1 maksbeløp: Kr 19.933,-
		Tiltaksklasse 2 Første 50m2: kr 4.629,-.
		Tiltaksklasse 2 Neste 150 m2 pr. m2 kr. 38,-.
		Tiltaksklasse 2 Overskytende pr m2 kr 18,-
		Tiltaksklasse 2 maksbeløp: kr 26.620,-
		Tiltaksklasse 3 Første 50 m2 pr. m2 kr.8.616,-
		Tiltaksklasse 3 Neste 150 m2 pr. m2 kr. 45,-
		Tiltaksklasse 3 Overskytende pr. m2 kr. 19,-

Tolga kommune – kommune med tæl

		Tiltaksklasse 3 maksbeløp: kr 39.866,-
		Når arbeidet/søknaden omfatter flere etasjer, betales et tillegg på 50 % hele tiltakets areal.
5. For trinnvis behandling		Igangsetting (IG) pr. trinn kr. 2.790,-. Dette gjelder både pkt. 1, 2, 3 og 4 og fra og med første trinn IG.
6. Kategorier som ikke kan måles etter grunnflate		For mindre tiltak etter plan- og bygningslovens § 20-1 som ikke kan måles etter grunnflate, eller gjelder forstøtningsmur, innhegning, mindre terrenginngrep, mindre vegstrekninger, renovering av skorstein, bruksendring og andre sammenlignbare tiltak, er gebyret for hver sak kr. 2.790,-.
		For oppgaver som er knyttet til tiltaksklasser er gebyrene for hver sak: Tiltaksklasse 1: kr. 2.083,-. Tiltaksklasse 2: kr. 2.790,-. Tiltaksklasse 3: kr. 3.472,-.
		For tiltak av middels omfang etter pbl. § 20-1 som ikke kan måles etter grunnflate eller gjelder større terrenginngrep, lengre vegstrekninger, lengre utmarksgjerder og andre sammenlignbare tiltak: Kr. 3.600,-. For oppgaver som nevnt ovenfor og som er knyttet til tiltaksklasser er gebyrene for hver sak: Tiltaksklasse 1: kr. 3.600,-. Tiltaksklasse 2: kr. 3.986,-. Tiltaksklasse 3: kr. 3.771,-.
7. Fornyelse av søknad		Ved fornyelse av tidligere godkjent tiltak må det fremmes ny fullstendig søknad. Nytt fullstendig gebyr vil da også påløpe – jfr pbl § 21-9
8. Endringer i forhold til gitt tillatelse (- eller godkjent melding)		Endringer som krever endringsvedtak/ny godkjenning (endring av ansvarsrett etc) kr. 2.829,-.

Tolga kommune – kommune med tæl

9. Lokal godkjenning av ansvarsrett for foretak		Utgått
10. Saksbehandlingsgebyr utslippssaker		<p>For hvert anlegg: Søknad om utslippstillatelse for anlegg som ikke overstiger 15 PE kr. 4.179,-. Søknad om utslippstillatelse for anlegg som overstiger 15 PE kr. 7.111,-. Mindre endring av utslippstillatelse for anlegg som ikke overstiger 15 PE kr. 1.414,-. Mindre endring av utslippstillatelse for anlegg som overstiger 15 PE kr. 2.829,-</p> <p>I tillegg kommer gebyr for behandling etter pbl: Nytt anlegg: kr. 3.858,-. Endring: kr. 2.083,-.</p>
11. Sakkyndig bistand		<p>Kommunen kan engasjere sakkyndig bistand for nødvendige vurdering av søknader og gjennomføring av kontroll av statiske beregninger, ventilasjonsanlegg og brannteknisk vurdering m.m. Kostnader for slik bistand belastes tiltakshaver. Tiltakshaver varsles på forhånd.</p>
		<p>Prøver det som er nødvendig for å skaffe til veie de opplysninger kommunen finner nødvendig for å behandle byggesaken, kan etter avtale med tiltakshaver utføres for tiltakshaverens regning.</p>
12. Behandling av private planforslag		<p>For behandling av private forslag til reguleringsplaner betales kr 27.200,- for normale planer, og kr. 34.200,- for omfattende planer/planer med planprogram.</p>
		<p>For behandling av bebyggelsesplan, og mindre vesentlig planendring betales kr 7.050,- for saker delegert</p>

Tolga kommune – kommune med tæl

		rådmann, og kr. 14.200,- for saker med politisk behandling.
		For behandling av planforespørsel i det faste utvalg for plansaker, og private forslag til mindre vesentlige reguleringsendringer betales kr 4.180,-.
		Det forutsettes at ferdig vedtatt plan leveres kommunen i digitalt format, og at planens kartdata er i SOSI-format (nivå 4). Der dette ikke er tilfelle og planen må skannes, påkommer et tilleggsgebyr på kr 3.980,-.
		Gebyrene innbetales etter 2. gangs behandling i det faste utvalget for plansaker og kommunestyret. Utgifter til offentlige registreringer i forbindelse med reguleringsplan eller bebyggelsesplan, dekkes av regulanten (for eksempel befaringsplan etter lov om kulturminner og lignende). Regulanten skal varsles på forhånd.
13. Behandling av fradelingsaker etter plan- og bygningsloven		Deling av grunneiendom, 1 ny eiendom kr 3.472,-. Pr. ny eiendom utover 1 kr 2.083,-.
14. Saker behandlet av formannskapet/det faste utvalg for plansaker		Dispensasjon fra lov, forskrift eller vedtatt arealplan/reguleringsplan (PBL § 19-2). kr 9.002,-. Mindre prinsipielle dispensasjonssaker behandlet av rådmann kr. 5.851,-.
15. Spesielle forhold – gebyr for medgått tid		Ved særlige tilfeller hvor det ikke er naturlig å beregne gebyr etter de foranstående satser (urimelig lavt gebyr i forhold til tidsforbruk ved behandlingen) legges antall timeverk til grunn. Følgende satser skal nyttes: Kontorarbeid – enkeltperson pr. time: kr 1.000,-.

Tolga kommune – kommune med tæl

		<p>Feltarbeid – enkeltperson pr. time: kr 1.560,-.</p> <p>Feltarbeid – målelag pr. time: kr 2.960,-.</p>
		<p>I særlige tilfeller (urimelig høyt gebyr i forhold til tidsforbruk ved behandlingen) kan rådmannen eller den han bemyndiger, etter søknad redusere gebyret.</p>
16. Seksjonering		<p>For behandling og registrering av eiendomsseksjonering betales et utgangsgebyr på kr 5.684,-.</p> <p>I tillegg betales et gebyr for hver seksjon på kr 1.414,-.</p>
17. Ulovlige tiltak og pålegg etter plan- og bygningsloven		<p>For kommunens arbeid med ulovlig byggesak skal det betales gebyr på kr 7.111,-.</p> <p>I tillegg kan kommunen kreve dekning av sine kostnader til sakkyndig bistand</p>
18. Gebyr for sakkyndig bistand		<p>Kommunen kan i særlige tilfeller rekvirere sakkyndig bistand for å gjennomføre nødvendig tilsyn i samsvar med reglene i plan- og bygningslovens §§ 33-1 og 25-2 andre ledd. For slik sakkyndig bistand kreves et tilleggsgebyr i tillegg til konsulentutgifter på kr. 2.379,-.</p>
19. Tillegg for mangelfull søknad		<p>Kr. 1.414,- i gebyr i saker hvor det blir merarbeid på grunn av mangelfull søknad. Dvs. i saker hvor det må skrives brev til søker/ tiltakshaver om tilleggsdokumentasjon. Dette gjelder også saker hvor estetikk er dårlig dokumentert og hvor det er nødvendig med befaring før søknaden behandles.</p>
20. Avgjørelser eller uttalelser fra andre myndigheter		<p>For innhenting av tillatelse, samtykke eller uttalelse fra annen myndighet etter plan- og bygningslovens § 21-5 kreves et gebyr pr. myndighet på kr. 1.800,-.</p>

Tolga kommune – kommune med tæl

Gebyrer for arbeider etter matrikkellov i Tolga kommune jf. ny forskrift	Satser 2023 – se samlet oversikt sist i dokumentet	Satser 2022:
1. Gebyrer		Gebyrer for arbeider etter matrikkelloven (Lovens § 32, forskriftene § 16) fastsettes som følger:
1.1 Oppretting av matrikkelenhet		
1.1.1 Matrikulering av eksisterende umatrikulert grunn. Oppretting av grunneiendom og feste grunn		areal fra 0 – 500 m ² kr 18.532,- areal fra 501 – 2000 m ² kr 21.340,- areal fra 2001 m ² – økning pr. påbegynt da. kr 1.510,-.
1.1.2 etablering av matrikkelenhet. Etablering av grunneiendom og feste grunn a) Areal fra 0-500 m ² : b) Areal fra 501-2000 m ² : c) Areal fra 2001 m ² – økning pr. påbegynt daa inntil 10 daa. d) Over 10 daa etter medgått tid, minstegebyr: Punktfeste innmål:		Kr 18.532,- Kr 21.340,- Kr 1.510,- Kr .30.782,- Kr 11.205,-
1.1.3 Oppmåling av uteareal på eierseksjon		Gebyr for oppmåling av uteareal pr. eierseksjon areal fra 0 – 50 m ² kr 7.554,- areal fra 51 – 250 m ² kr 11.545,- areal fra 251 – 2000 m ² kr 21.365,- areal fra 2001 m ² – økning pr. påbegynt da. Kr 1.510,-.
1.1.4 Oppretting av anleggseiendom		Gebyr som for oppretting av grunneiendom. volum fra 0 – 2000 m ³ kr 21.365,- volum fra 2001 m ³ – økning pr. påbegynt 1000m ³ . kr 1.510,-.
1.1.5 Registrering av jordsameie etter medgått tid med minstegebyr		Kr 3.921,-

Tolga kommune – kommune med tæl

1.2 Oppretting av matrikkelenhet uten fullført oppmålingsforretning. Etablering av ny matrikkelenhet.		Kr 3.921,-
1.2.1 Avbrudd i oppmålingsforretning eller matrikulering		Utgått
1.3 Grensejustering og makeskifte		
1.3.1 Grunneiendom, festegrunn og jordsameie: a) areal fra 0-250 m2 b) areal fra 251-500 m2 Anleggseiendom: a) Volum fra 0-250 m3 b) Volum fra 251-1000 m3 Arealoverføring: Grunneiendom, festegrunn og jordsameie: a) Areal fra 0-250m2 b) Areal fra 251-500 m2 c) Arealoverføring pr nytt påbegynt 500 m2 medfører en økning av gebyret på: Anleggseiendom: a) Volum fra 0-250 m3 b) Volum fra 251-500 m3 c) Volumoverføring pr nytt påbegynt 500m3 medfører en økning i gebyret på		Kr 6.005,- Kr 7.415,- Kr 6.005,- Kr 7.415,- Kr 15.233,- Kr 21.365,- Kr 3.021,- Kr 15.233,- Kr 20.836,- Kr 3.021,-
1.5 Klarlegging av eksisterende grense der grensen tidligere er koordinatbestemt ved oppmålingsforretning: a) For inntil 2 punkter b) For overskytende grensepunkter, pr. punkt		Kr 5.287,- Kr 1.510,-
1.6 Klarlegging av eksisterende grense der grensen ikke tidligere er		

Tolga kommune – kommune med tæl

koordinatbestemt / eller klarlegging av rettigheter a) For inntil 2 punkter b) For overskytende grensepunkter, pr. punkt		Kr 6.735,- Kr 2.291,-
Matrikkelforbedring: Klarlegging, merking og måling av grenser for eiendom som ligger i matrikkelen, men som <u>ikke</u> er kartlagt (eller kun kartlagt som sirkeleiendom) a) For inntil 2 punkter b) For overskytende grensepunkter, pr. punkt		Kr 2.807,- Kr 582-
1.7 Privat grenseavtale: a) For inntil 2 punkter eller 100 m grenselengde b) For hvert nytt punkt eller påbegynt 100 m grenselengde		Kr 3.921- Kr 723,-
1.8 Urimelig gebyr		Dersom gebyret åpenbart er urimelig i forhold til de prinsipper som er lagt til grunn, og det arbeidet og de kostnadene kommunen har hatt, kan administrasjons-sjefen eller den han/hun har gitt fullmakt, av eget tiltak fastsette et passende gebyr. Fullmaktshaver kan under samme forutsetninger og med bakgrunn i grunnlagt søknad fra den som har fått krav om betaling av gebyr, fastsette et redusert gebyr.
1.9 Betalingstidspunkt		Gebyret kreves inn forskuddsvis.
1.10 Forandringer i grunnlaget for matrikkelføring av saken		Gjør rekvierten under sakens gang forandringer i grunnlaget for matrikkelføring av saken, opprettholdes likevel gebyret.
1.11 Utstedelse av matrikkelbrev		Matrikkelbrev inntil 10 sider kr 220,- Matrikkelbrev over 10 sider kr 440,- Endring i maksimalsatsene reguleres av Statens kartverk i

Tolga kommune – kommune med tæl

		takt med den årlige kostnadsutviklingen.
1.12 Merkemateriell		Utgifter til nødvendig merkemateriell for grenser og annet er inkludert i ovennevnte priser
1.13 Kostnader for saksbehandling og tinglysing		Kostnader for saksbehandling og tinglysing kommer i tillegg til ovennevnte priser.
1.14 Uttrekk og utlevering av eiendomsopplysninger		Eiendomsinfo eks. økonomi: kr. 2.203,-. Eiendomsinfo inkl. økonomi: kr. 2.732,-. Kun økonomi: Kr. 528,-.
Gebyrer for avløp, septikkslam og renovasjonsgebyr	Satser 2022:	Nye satser 2023:
Avløp	Satser før mva	Satser før mva
Abonnementsgebyr	Kr 1.562,-	Kr 2.361,-
Avløpsgebyr fritidshus	Kr 2.000,-	Kr 2.418,-
Avløpsgebyr driftsbygninger m/melkeproduksjon	Kr 3.900,-	Kr 4.715,-
Avløpsgebyr driftsbygninger uten melkeproduksjon	Kr 2.000,-	Kr 2.418,-
Avløpsgebyr næring 400 m ³	Kr 16.040,-	Kr 19.392,-
Avløpsgebyr næring 500 m ³	Kr 20.100,-	Kr 24.301,-
Avløpsgebyr bolig <80m ² (150 m ³)	Kr 5.845,-	Kr 7.067,-
Avløpsgebyr bolig 80- 120 m ² (200 m ³)	Kr 7.800,-	Kr 9.430,-
Avløpsgebyr bolig >120m ² (300 m ³)	Kr 11.690,-	Kr 14.133,-
Avløpsgebyr etter vannmåler pr m ³	Kr 40,-	Kr 60,43,-
Tilknytningsgebyr avløp	Kr 11.044,- uansett størrelse. Knausvola hyttefelt egen avtale	Kr 13.352,- uansett størrelse. Knausvola hyttefelt egen avtale
Slamrenovasjon	Satser 2022:	Nye satser 2023:
Slamgebyr, tømning hvert 2.år	Kr 1.480,-	Kr 1.741,-
Slamgebyr, tømning hvert 4.år	Kr 740,-	Kr 696,-
Slamgebyr, tømning hvert år	Kr 2.960,-	Kr 2.784,-
Slamgebyr fritidsbolig	Kr 740,-	Kr 696,-
Minirensanlegg og tette tanker	Kr 740,-	Kr 696,-
Renovasjon	Satser 2022:	Nye satser 2023:

Tolga kommune – kommune med tæl

Renovasjonsgebyr, standardabonnement	Kr 3.478,-	Kr 4.559,-
Renovasjonsgebyr, fritidsbolig	Kr 824,-	Kr 864,-
Renovasjonsgebyr, miniabonnement	Kr 2.840,-	Kr 2.979,-
Vann	Satser 2022:	Nye satser 2023:
Person	Kr 2.390,-	Kr 2.909,-
Kyr	Kr 700,-	Kr 852,-
Kviger/kalv	Kr 350,-	Kr 426,-
Hest	Kr 700,-	Kr 852,-
Sau/Hjort	Kr 160,-	Kr 195,-
Vannmåler	Kr/m ³ 39,-	Kr/m ³ 59,34
Abonnement	Kr 1.161,-	Kr. 1.768,-
Tilknytningsavgift	Kr 18.150,-	Kr 22.089,-
Husleie boliger og leiligheter	Satser 2022:	Nye satser 2023:
.	Husleien prisjusteres i samsvar med endring i konsumprisindeksen i tida etter siste leiefastsetting.jf. husleieloven §4-2. Nye kontrakter inngås i henhold til retningslinjer i boligplan.	Husleien prisjusteres i samsvar med endring i konsumprisindeksen i tida etter siste leiefastsetting.jf. husleieloven §4-2. Nye kontrakter inngås i henhold til retningslinjer i boligplan.
Kommunale vigsler	Satser 2022:	Nye satser 2023:
	Ved vigsler utenfor kommunehuset og /eller utenfor normalarbeidstid, og ved vigsel av innbyggere fra andre kommuner, fakturer kommunen brudeparet for kostnader som påløper ved vigselen med en timesats på kr 650,- pr påbegynte time regnet fra vigslerens avreise fra bopel til vigsleren er hjemme igjen. Vigslerens kjøreutgifter faktureres med statens satser for km. godtgjørelse.	Ved vigsler utenfor kommunehuset og /eller utenfor normalarbeidstid, og ved vigsel av innbyggere fra andre kommuner, fakturer kommunen brudeparet for kostnader som påløper ved vigselen med en timesats på kr 700,- pr påbegynte time regnet fra vigslerens avreise fra bopel til vigsleren er hjemme igjen. Vigslerens kjøreutgifter faktureres med statens satser for km. godtgjørelse.

Gebyr/satser 2023 Plan, bygge- og delesaker, oppmålingsforretning, eierseksjonering

	Beregningsenhet	Satser 2023
Kapittel 2. Private planforslag		
Gebyr for arbeid med oppstart		
Enkeltgebyrer for møter		
Oppstartsmøte (inkludert arbeid med planinitiativ)	Per planinitiativ	kr 18 240
Avklaringsmøte med forslagsstiller/plankonsulent	Per møte	kr 6 080
Forhold til overordnede planer i kommunen		
Planinitiativ i strid med kommuneplan	Per planinitiativ	kr 6 080
Råd i planleggingen – prinsippavklaringer		
Sak til planutvalget om å gi råd i en detaljreguleringssak (prinsippaker) etter pbl § 12-8 første ledd	Per sak	kr 3 800
Stans av planinitiativ		
Hvis forslagsstiller krever at beslutningen om stans av planinitiativ skal legges frem for kommunestyret for behandling etter pbl § 12-8 andre ledd	Per planinitiativ	kr 7 600
Gebyr for behandling av privat planforslag		
Grunngebyr for planforslag		
Privat planforslag	Per planforslag	kr 63 840
Møter underveis i planprosessen		
Arbeidsmøte/dialogmøte med forslagsstiller/plankonsulent	Per møte	kr 7 600
Planer med planprogram og/eller konsekvensutredning		
For planer som krever planprogram	Per planprogram	kr 30 400
For planer som krever konsekvensutredning inntil 3 KU-tema	Per planforslag	kr 12 160
Konsekvensutredning utover 3 KU-tema	Per KU-tema	kr 4 560
Arealformål og hensynssoner i planforslaget		
Per arealformål utover ett	Per arealformål	kr 3 040
Per hensynssoner utover en	Per hensynssone	kr 3 800
Tilleggsgebyr for vertikalnivåer		
Tilleggsgebyr for flere vertikalnivåer	Per vertikalnivå utover ett	kr 11 400
Utfylling og endring av plan		
Endringer som behandles som ny plan i samsvar med pbl § 12-14 første ledd	Per planforslag	Fullt gebyr som ny plan
Endringer i reguleringsplan, oppheving av eller utfyllinger innenfor hovedtrekkene i reguleringsplanen, jf. pbl § 12-14 andre ledd som krever politisk behandling	Per søknad	kr 53 200
Endringer i reguleringsplan, oppheving av eller utfyllinger innenfor hovedtrekkene i reguleringsplanen, jf. pbl § 12-14 andre ledd som kan behandles administrativt	Per søknad	kr 30 400
Mangelfulle plandokumenter		

Tolga kommune – kommune med tæl

Tillegg for planforslag som ikke er levert etter gjeldende kartstandard	Per søknad	kr 3 040
Tillegg for mangelfulle plandokumenter til førstegangsbehandling	Per søknad	kr 3 040
Gebyr ved avslutning av planprosess		
Hvis saken trekkes før oppstartsvarsel eller planmyndigheten beslutter at initiativet skal stoppes	Per planinitiativ	Gebyr etter § 2.1.1
Etter oppstartsmøtet, men før innsendelse av forslag	Per planoppstart	Gebyr etter § 2.1
Avslutning av sak etter at planforslaget er mottatt av kommunen og saksbehandlingen er i gang	Per planforslag	80 % av samlet gebyr for planforslag
Gebyr ved avslag etter plan- og bygningsloven § 12-11	Per planforslag	Fullt gebyr
Gebyr for annet fakturerbart arbeid		
Gebyr for medgått tid	Per time	kr 1 520

Kapittel 3. Bygge- og delesaker

Tilleggsgebyr ved mangelfull søknad

Mangelbrev	Per mangelbrev	kr 1 200
------------	----------------	----------

Forhåndskonferanse og andre møter

Forhåndskonferanse	Per møte	kr 3 600
Arbeidsmøter	Per møte	kr 3 600

Saksbehandlingsgebyr for tiltak uten krav til ansvarlig foretak – pbl § 20-4, jf. byggesaksforskriften §§ 3-1 og 3-2.

Fradeling

Opprettelse av ny grunneiendom	Per sak	kr 6 000
Opprettelse av ny anleggseiendom	Per sak	kr 6 000
Opprettelse av nytt jordsameie	Per sak	kr 6 000
Opprettelse av ny festegrunn	Per sak	kr 6 000
Endring av grenser for matrikkelenheter som ikke kan behandles som grensejustering etter matrikkellova	Per sak	kr 6 000
- Tillegg fra og med andre grunneiendom	Per grunneiendom	kr 600
Fradeling av tillegg i form av arealoverføring	Per eiendom	kr 6 000

Tiltak uten krav til ansvarlig

Alminnelige driftsbygninger i landbruket med totalt areal under 1000 m ² , jf. SAK § 3-2	Per tiltak	kr 7 200
Alle andre tiltak uten krav til ansvarlig foretak	Per tiltak	kr 7 200

§ 3.5 Søknadspliktige tiltak som krever ansvarlige foretak (med ansvarsrett) – pbl § 20-3

Bolig, fritidsbolig og andre bygg, jf. § 20-1 a og b

Bolig og fritidsbolig

Bolig/fritidsbolig med inntil 2 boenheter Bygningstype 111-113, 161-163	Per søknad	kr 9 600
Rekkehus, kjedehus og andre småhus inntil 4 boenheter Bygningstype 121-136	Per bygning	kr 14 400
Store boligbygg over 4 boenheter Bygningstype 131-159	Per boenhet	kr 4 800

Tolga kommune – kommune med tæl

Tilbygg, påbygg eller underbygg	Per tiltak	kr 4 800
Større garasjer, anneks mv. Bygningstype 181-183	Per tiltak	kr 4 800
Annet enn bolig		
<i>Tiltaksklasse 1</i>		
Industri-/næringsbygg og landbruksbygg Bygningstype 211-249	Per tiltak	kr 12 000
Kontor- og forretningsbygg Bygningstype 311-330	Per tiltak	kr 12 000
Øvrige næringsbygg og offentlige bygg Bygningstype 411-840	Per tiltak	kr 12 000
Kontor- og forretningsbygning Bygningstype: 311-322;329-429;441-449;731-739, 840	Per tiltak	kr 12 000
Tilbygg og påbygg mv. Bygningstype 211-840	Per tiltak	kr 4 800
Annet enn bolig		
<i>Tiltaksklasse 2</i>		
Industri-/næringsbygg og landbruksbygg Bygningstype 211-249	Per tiltak	kr 16 800
Kontor- og forretningsbygg Bygningstype 311-330	Per tiltak	kr 16 800
Øvrige næringsbygg og offentlige bygg Bygningstype 411-840	Per tiltak	kr 16 800
Kontor- og forretningsbygning Bygningstype: 311-322;329-429;441-449;731-739, 840	Per tiltak	kr 16 800
Tilbygg og påbygg mv. Bygningstype 211-840	Per tiltak	kr 6 000
Annet enn bolig		
<i>Tiltaksklasse 3</i>		
Industri-/næringsbygg og landbruksbygg Bygningstype 211-249	Per tiltak	kr 21 600
Kontor- og forretningsbygg Bygningstype 311-330	Per tiltak	kr 21 600
Øvrige næringsbygg og offentlige bygg Bygningstype 411-840	Per tiltak	kr 21 600
Kontor- og forretningsbygning Bygningstype: 311-322;329-429;441-449;731-739, 840	Per tiltak	kr 21 600
Tilbygg og påbygg mv. Bygningstype 211-840	Per tiltak	kr 6 000
Konstruksjon og anlegg		
Røranlegg, ledningsanlegg mv.	Per søknad	kr 8 400
Gjødsellager, plansilo, utmarksgjerde	Per tiltak	kr 4 800
Svømmebasseng, dam/brønn og lignende	Per tiltak	kr 4 800
Brygge til bolig eller fritidsbolig	Per tiltak	kr 7 200
Bryggeanlegg, småbåthavner, molo, kai ol.	Per tiltak	kr 7 200
Andre tiltak som krever ansvarlig foretak, jf. 20-1 bokstav c - k		
Fasadeendring på bygg, konstruksjon eller anlegg, jf. § 20-1 c	Per søknad	kr 6 000
Bruksendring mv. jf. § 20-1 d	Per søknad	kr 6 000
Riving mv. bygninger, konstruksjoner og anlegg jf. § 20-1 e	Per tiltak	kr 6 000

Tolga kommune – kommune med tæl

Oppføring av innhegning mot veg jf. § 20-1 h	Per tiltak	kr 6 000
Plassering av skilt- og reklameinnretninger * jf. § 20-1 i:		kr 0
- Skilt på fasade	Per tiltak	kr 3 600
- Andre skilt	Per tiltak	kr 3 600
Vesentlig terrenginngrep, jf. § 20-1 k.		
I regulert område	Per søknad	kr 4 800
I uregulert område	Per søknad	kr 6 000
Oppføring, endring eller reparasjon av bygningstekniske installasjoner, jf. § 20-1 f		
Tiltaksklasse 1		
Sanitærinstallasjoner, ventilasjons-/sprinkler-/antenneanlegg, heis og lignende	Per søknad	kr 6 000
Skorstein, ildsted og andre enkle tiltak	Per søknad	kr 4 800
Solcelleanlegg	Per søknad	kr 7 200
Oppføring, endring eller reparasjon av bygningstekniske installasjoner, jf. § 20-1 f		
Tiltaksklasse 2 og 3		
Sanitærinstallasjoner, ventilasjons-/sprinkler-/antenneanlegg, heis og lignende	Per søknad	kr 9 600
Skorstein, ildsted og andre enkle tiltak	Per søknad	kr 4 800
Solcelleanlegg	Per søknad	kr 9 600
Oppdeling eller sammenføring av bruksenheter i bolig jf. § 20-1 g		
Sammenføring av bruksenheter i bolig mv.	Per søknad	kr 5 400
Oppdeling av bruksenheter i bolig mv.	Per boenhet	kr 5 400
Plassering av midlertidige bygninger, konstruksjoner eller anlegg, jf. § 20-1 j		
Tiltaksklasse 1		
For varig opphold, som skal stå i inntil to år	Per søknad	kr 14 400
Plassering av midlertidige bygninger, konstruksjoner eller anlegg, jf. § 20-1 j		
Tiltaksklasse 2 og 3		
For varig opphold, som skal stå i inntil to år	Per søknad	kr 15 600
Anlegg av vei, parkeringsplass og landingsplass, jf. § 20-1 l		
Anlegg av vei	Per tiltak	kr 9 600
Parkeringsplass	Per tiltak	kr 0
Landingsplass	Etter medgått tid	kr 0
Torg og møteplasser	Per tiltak	kr 9 600
Lekeplass, aktivitetspark	Per tiltak	kr 0
Tilleggsgebyr for SEFRAK- og verneverdig bygning, vernede områder og kulturminner		
Hvis søknad omfatter SEFRAK-bygning eller øvrig verneverdig bygning	Per søknad	kr 2 400
Hvis søknad gjelder tiltak i vernede områder	Per søknad	kr 2 400

Tolga kommune – kommune med tæl

Hvis søknad gjelder tiltak som berører kulturminner	Per søknad	kr 2 400
Igangsettingstillatelse, midlertidig brukstillatelse og ferdigattest		
Igangsettingstillatelse	Per igangsetting	kr 3 600
Midlertidig brukstillatelse	Per søknad	kr 3 600
Ferdigattest der det har gått mer enn fem år siden første tillatelse i byggesaken ble gitt	Per søknad	kr 2 400
Dispensasjon		
Dispensasjon som krever politisk behandling	Per søknad	kr 12 000
Dispensasjon fra arealplan som avgjøres administrativt	Per søknad	kr 7 200
Dispensasjon fra annet enn arealplan som avgjøres administrativt	Per søknad	kr 7 200
Tillegg for ekstern høring	Per søknad	kr 2 400
Andre vurderinger		
Tiltak på eksisterende byggverk (fravik fra TEK), pbl § 31-2, 4. ledd	Per fravik	kr 4 800
Godkjenning av foretak som ikke oppfyller kravene til praksis mv. i SAK, pbl § 23-7, jf. SAK § 11-4	Per foretak	kr 2 400
Revidert søknad og tegninger		
Søknadspliktig endring av tiltak	Per endring	kr 3 600
Gebyr for avsluttet sak før vedtak, ved avvisning og ved avslag		
Sak som avvises/returneres pga. vesentlige mangler eller som trekkes før vurdering. Gjelder også dersom tiltakshaver/søker ikke responderer på mangelbrev og saken avsluttes.	Per sak	
Sak som trekkes av søker/tiltakshaver etter at kommunen har satt i gang saksbehandling, men før endelig vedtak	Per sak	50 % av saksbehandlingsgebyr
Sak som kommunen avslår	Per sak	Fullt gebyr
Gebyr for annet fakturerbart arbeid		
Gebyr for medgått tid	Per time	kr 1 200

Kapittel 5. Oppmålingsforretning

Avbrutt forretning

Gebyr for utført arbeid når saken blir trukket før den er fullført, må avvises, ikke lar seg matrikkelføre på grunn av endrede hjemmelsforhold eller av andre grunner ikke kan fullføres, settes til 1/3 av gebyrsatsene.

Dersom oppmålingsforretningen er gjennomført, belastes 2/3 av gebyrsatsen.

Oppmålingsforretninger

Oppretting av grunneiendom, festegrunn, matrikulering av eksisterende umatrikulert grunn og oppretting av uteareal på eierseksjon

0 – 2.000 m ² inntil 10 grensepunkter	Per eiendom	kr 15 730
2.001 m ² – 5.000 m ² inntil 10 grensepunkter	Per eiendom	kr 17 160
Over 5.000 m ² inntil 10 grensepunkter	Per eiendom	kr 21 450
- Tillegg per grensepunkt utover 10	Per grensepunkt	kr 715

Tolga kommune – kommune med tæl

Gebyr for arealoverføring og arealoverføring til offentlig veg og jernbane		
0 – 2.000 m2 inntil 10 grensepunkter	Per eiendom	kr 15 730
2.001 m2 – 5.000 m2 inntil 10 grensepunkter	Per eiendom	kr 17 160
Over 5.000 m2 inntil 10 grensepunkter	Per eiendom	kr 21 450
- Tillegg per grensepunkt utover 10	Per grensepunkt	
Oppretting av anleggseiendom		
0 – 2.000 m3	Per anleggseiendom	kr 15 730
2.001 m3 – 5.000 m3	Per anleggseiendom	kr 21 450
Over 5.000 m3	Per anleggseiendom	kr 24 310
Gebyr for punktbeste og oppretting av matrikkelenhet uten fullført oppmålingsforretning (MUF)		
Per punktbeste	Per punktbeste	kr 7 150
Oppretting av matrikkelenhet uten fullført oppmålingsforretning	Per eiendom	kr 4 290
Gebyr for grensejustering - ensidig grensejustering		
0 – 500 m2 inntil 10 grensepunkter	Per eiendom	kr 7 865
- Tillegg per grensepunkt utover 10	Per grensepunkt	kr 715
Gebyr for grensejustering - tosidig grensejustering		
0 – 500 m2 inntil 10 grensepunkter	Per eiendom	kr 10 010
- Tillegg per grensepunkt utover 10	Per grensepunkt	kr 715
Gebyr for klarlegging av eksisterende grense der grensen er koordinatfestet i tidligere forretning		
0 – 2.000 m2 inntil 4 grensepunkter	Per eiendom	kr 6 435
Over 2.001 m2 inntil 4 grensepunkter	Per eiendom	kr 8 580
- Tillegg per grensepunkt utover 4	Per grensepunkt	kr 477
Gebyr for klarlegging av eksisterende grense der grensen ikke er koordinatfestet i tidligere forretning		
0 – 2.000 m2 inntil 4 grensepunkter	Per eiendom	kr 8 580
Over 2.001 m2 inntil 4 grensepunkter	Per eiendom	kr 10 010
- Tillegg per grensepunkt utover 4	Per grensepunkt	kr 477
Gebyr for feste til egen grunneiendom		
Gebyr for festet til egen grunneiendom som tidligere er målt opp		kr 7 150
Gebyr for feste til egen grunneiendom som ikke tidligere er målt opp		
0 – 2.000 m2 inntil 10 grensepunkter	Per eiendom	kr 15 730
2.001 m2 – 5.000 m2 inntil 10 grensepunkter	Per eiendom	kr 17 160
Over 5.000 m2 inntil 10 grensepunkter	Per eiendom	kr 21 450
- Tillegg per grensepunkt utover 10	Per grensepunkt	kr 715
Gebyr for annet fakturerbart arbeid		
Gebyr for registrering av jordsameie	Etter medgått tid	kr 1 430
Arbeid med referanse til stedfestingsavtale om eksisterende grense eller stedbunden rettighet, jf. matrikkelforskriften § 44	Per time	kr 1 430
Utarbeidelse av matrikkelbrev inntil 10 sider	Per brev	kr 175
Utarbeidelse av matrikkelbrev over 10 sider	Per brev	kr 350
Annet fakturerbart arbeid		
Gebyr for medgått tid	Per time	kr 1 430

Kapittel 4. Eierseksjonering

Mangelfull søknad

Mangelbrev Per mangelbrev kr 505

Oppretting av eierseksjoner, nybygg og eksisterende bygg

For én til fire seksjoner Per søknad kr 5 050

For seksjoner over fire Per seksjon kr 1 010

Reseksjonering i seksjonert sameie hvor minst en av bygningene er et eksisterende bygg

For én til fire seksjoner Per søknad kr 3 030

For seksjoner over fire Per seksjon kr 505

Sletting/oppheving av seksjonert sameie

Saksbehandlingsgebyr for å slette seksjoner på en eiendom Per søknad kr 2 525

Tilleggsgebyr

Gebyr for befaring Per befaring kr 2 525

Tilleggsgebyr ved seksjonering av anleggseiendom Per sak kr 3 030

Gebyr for avsluttet sak før vedtak og ved avslag

Sak som avvises/returneres pga. vesentlige mangler eller som trekkes før vurdering. Gjelder også dersom tiltakshaver/søker ikke responderer på mangelbrev og saken avsluttes. Per sak kr 2 020

Sak som kommunen avslutter på grunn av manglende oppfølging fra ansvarlig søker eller tiltakshaver etter to purringer Per sak 50 % av saksbehandlings-gebyr

Sak som kommunen avslår Per sak Fullt gebyr

Gebyr for annet fakturerbart arbeid

Gebyr for medgått tid Per time Fullt gebyr